

DIRVA

THE FIELD
Nr. 92
Gruodžio-Dec. 4, 1958
Cleveland, Ohio

LIETUVOS NAUJIENŲ ATRANKA

Aukštesnis mokslas bus tik užsispyrėliams ir partiniams

PRIVALOMASIS MOKSLAS APRIBOJAMAS 8 METAIS, O PO TO — Į FABRIKUS AR KOLCHOZUS. — KLASTINGI RUSIFIKACIJOS PLANAI. — LIETUVOJE APIE TUOS MOKYKLŲ REFORMOS PLANUS DAR VENGIAMA PASISAKYTI.

Pagal Chruščiovo pasiūlytą ir dabar oficialiai paskelbtą planą, — kuris bus vykdomas ir Lietuvoje, kol ten bus Maskvos valdžia — mokyklos bus visiems prieinamos ir maždaug privalomos tik aštuonmetės, vaikams-jau nuoliams nuo 7 iki 15 metų.

Po aštuonerių metų mokyklos (baigę ją ar nebaigę) maždaug 15 metų jaunuoliai visi turės eiti dirbti — į fabrikus ar kolchozus.

Toliau mokyti, jeigu norės, galės tik laisvu nuo darbo laiku, vakarais, naktimis, ir tai tik po to, kai jau bus įgijęs "profesinį parengimą", tai yra, kurį laiką padirbėjęs ir pramokęs to darbo, į kurį pagal aplinkybes bus patekęs. Kitaip sakant, nuo 17-18 metų amžiaus jaunuoliai (kurie nebus, 18 ar 19 metų sulaukę patinti kariuomenės), galės tęsti mokslą vadinamose darbo jaunimo vidurinėse mokyklose, veikiančiose vakarais, arba pamainomis (kur yra daugiau dirbančių dviem ar trim pamainom fabrikuose), arba neakivaizdiniu (korespondenciniu) būdu.

Šios aukštesnės mokyklų klasės bus tolesnis bendrojo lavinimo ir drauge vadinamojo politechninio mokymo tęsinys, nes šalia ligi šiol vidurinėse mokyklose (gimnazijose) dėstomų dalykų, bus dėstomi ir praktinio gamybos darbo dalykai.

Kai kurie, gabesnieji (ar ištikimesnieji, turį geresnes partijos rekomendacijas) galės lankyti ir normaliai veikiančias vidurines mokyklas (aukštesnias klases), bet irgi tik dirbdami tuo pačiu metu ir gamyboje. Jie galės būti atleidžiami nuo darbo 2 ar net 3 dienas kas savaitę nuo darbo (dirbs 4 ar 3 dienas).

Dar labiau atrinktiems bus galimybė mokyti be pertraukos ligi vidurinio mokslo baigimo mokyklose-internatuose, tai yra, mokyklose, kurių mokiniai ir gyvena prie mokyklų laikomose bendrabučiuose, atskirti nuo šeimos ir kitokios "pašalinės" įtakos. Tokių mokyklų-internatų būsią ne tik bendro lavinimo programa, bet taip pat ir specialių — muzikos, dailės ir kt., į kurias mokiniai būsią atrenkami pagal pastebėjus jų ypatingus gabumus.

Specialiosios mokyklos — technikumai, kuriose šalia bendrojo lavinimo programos mokoma ir tam tikros specialybės, irgi galės būti lankomi tik šalia darbo — vakarais, pamainomis, sezonais (kaimų rajonuose) arba neakivaizdiniu būdu.

Lietuviškos ar rusiškos mokyklos?

Dabar daugumoje Lietuvos mokyklų dėstomoji kalba yra lietuvių, bet jau antrųjų metų vidury pradėdama mokyti ir rusų kalbos, kuriai skiriama kasmet vis daugyn pamokų ir vyresnėse klasėse ty pamokų būna net daugiau, kaip lietuvių kalbos. Yra miestuose (net ir tokiuose, kaip Kupiškis ar Kuršėnai) ir rusų dėstomąja kalba vidurinių mokyklų. Jose tačiau mokiniai (daugiausia rusų kolonistų ar karių vaikai) pamokomi ir lietuvių kalbos (kad galėtų čia paskui pata-

nerusiškuose kraštuose labai nekalta būdu. Pavyzdžiui, lietuvių kalbai okupacinė valdžia Lietuvoje ir toliau pripažins visas teises, netgi nevers vaikų mokyti rusų kalbos! Bet iš kitos pusės padėtis jau yra sudaryta ir be abejo bus palaikoma tokia, kad be rusų kalbos toliau kolchozo ar nekvalifikuoto, menkiausiai atlyginamo darbininko padėties nenuėsi. Tėvai, kurie nusprendė mokyti vaikus lietuviškai, tai yra, lietuviškai dėstančias mokyklas, žinos, kad jų vaikai neįsims, arba tik silpnai tegalės pramokti rusų kalbos ir todėl bus pasmerkti likti šimtanuosimtiniais proletariais. O rusiškos mokyklos bus jau tikra to žodžio prasme rusiškos, kur lietuvių kalbos galės būti tik šiek tiek mokoma, kaip nepriviloma, nebela reikalingo dalyko. Visi okupuoti nerusiški kraštai bus patatyti prieš sunkų ir svarbų apsisprendimą. Planuotojai, be abejo, tikisi, kad mokinių tėvai bus "protingi" ir apsispręs už rusišką mokyklą... Kaip bus iš tikrųjų, gal jau pradės aiškėti ateinančiais metais, nes dabar paskelbtas projektas be abejo bus ateinančiame partijos suvažiavime priimtas, ir ateinančiais metais pradės jį vykdyti.

Lietuvoje ligi šiol niekas nei vienu žodžiu šioms naujoms planams dar nepareišė pritarimo, bet dabar, kai planas oficialiai paskelbtas ir rengiamas priimti, turbūt turės kas nors pradėti jį garbinti ir už jį dėkoti...

VOKIETIJOJE NACIAI IR DABAR GLOBOJAMI

Visiems nukentėjusiems nuo nacių režimo yra gerai žinoma, su kokiais sunkumais tenka susidurti, norint įrodyti patirtą skriaudą ir gauti iš vokiečių nors menką atlyginimą.

Kitaip dalykai klostasi, kai reikalinga liečia buvusius nacių režimo tūzus ar jų šeimas. Štai, pvz., Schlezvigo krašto socialinis teismas Kielo mieste pripažino pensiją Heydricho našlei.

Heydrich, SS generolas, karo metu buvo okupuotosios Čekijos ir Moravijos protektorato valdytojas, pasižymėjo nepaprastais žiaurumais prieš čekus ir 1942 metais žuvo surengto prieš jo atentato metu. Nors Heydrich II Pasaulinio karo metu niekad nėra buvęs kariuomenėje ir vykdė grynai policines-teroristines nacių režimo priemones, Schlezvigo

socialinis teismas motyvavo savo sprendimą teigimu, esą, Heydrich žuvs, kareivio pareigas beidamas.

Sprendimą paskelbus, vokiečių periodinėje spaudoje pasirodė eilė straipsnių bei skaitytojų laišku, reikšusių savo pasipiktinimą. Sprendimas stokoja politinės moralės. Heydricho vardas vaizduojas nežmoniško nacių režimo simbolį. Jis nužudytas politiniais motyvais. Kiekvienas vokiečių kareivis, palyginus jį su Heydrich, turėtų jaustis įžeistą. Jei Heydricho našlė yra reikalinga paramos, ją turėtų sumokėti viešosios šalpos institucijos, kurios šelpia ir nacių žiaurumo aukas. Sprendžiant nacių nužudytų, nukankintų ir paniekintų bylas, nesiskubinta taip, kaip Heydricho šeimos atveju.

Juozas Kapočius, Lietuvių Enciklopedijos leidėjas. Plačiau 3 psl.

Tokia buvo pasipiktinusių reakcija.

Didelio atgarsio jį šios dienos Vokietijoje nesulaukė, tuo labiau, kad teismo sprendimas buvo galutinis.

Pagaliam ir nenuostabu, nes panašių atsitikimų yra ir daugiau. Pvz., vienoje laikraščio žinutėje rašoma apie milijonines sumas, plaukiančias į buvusių nacių kišenes.

Išvardijama visa eilė pavardžių: žymesniųjų tarpe — buvęs reicho ūkio ministeris Schacht, gaunęs 1500 markių pensijos mėnesiui. 40.000 markių pensijos išmokėta buvusiam Hanau miesto nacių burmistrui Junccker. 21.000 markių paramos ir 4.000 markių belaisvio atlyginimo išmokėta buv. Buchenvaldo kacetų gydytojui Dr. Plaza. 6.000 markių tokio pat atlyginimo išmokėta buv. Sachsenhausen kacetų komendantui Kaessler.

Nacių režimo aukoms tenka laukti, kol bus patenkinti visi buvusių nacių reikalavimai. Gal tuomet ateis ir jų eilė? jb.

PRANCŪZIJO POLITINĖ STRUKTŪRA KEIČIASI

Dabartinis Prancūzijos prezidentas Coty pareiškė, kad jis per ateinančius rinkimus į Prancūzijos prezidento postą nebekanduosius, tuo būdu palikdamas atviras duris generolui De Gaulle tapti pirmuoju Penktosios Respublikos prezidentu.

Prezidento rinkimai įvyks gruodžio 21 d., tačiau pirmasis jų etapas, 75000 elektorų išrinkimas, bus vykdomas ateinančių sekmadienį. Tai trečioji balsavimo sesija Prancūzijos politinio atsijauninimo istorijoje. Pirmoji įvyko rugsėjo 28 d., priimant naują konstituciją, antroji — praeitus du sekmadienius, renkant atstovus į parlamentą.

Atstovų rinkimus, ligi šiol dar negalutinai baigtais skaičiuoti balsais, laimėjo Naujosios Respublikos Unija, neo-gaullistų sąjūdis. Iš rinkimų duomenų aiškėja, kad tik 146 iš senųjų 450 parlamento atstovų tebuvo perrinkti. Neo-gaullistai gavo 188 vietas, ir daugumas yra nauji atstovai.

Antroje vietoje liko nepriklausomieji konservatoriai su 132 atstovais, socialistai tegavo 43 vietas, radikalai ir jiems giminingos centro grupės — 37.

Komunistams tepasisekė tik 10 iš turėtų 149 vietų, jų partijos sekretorius ir parlamento grupės lyderis Jacques Duclos visiškai nebuvo išrinktas. Taip pat visiškai pralaimėjo pužadistai — kraštutiniai dešinieji, kurie 1956 m. buvo gavę net 50 vietų.

Gavus duomenis iš Alžiro ir kitų afrikinių Prancūzijos provincijų, naujosios respublikos unija greičiausiai bus laimėjusi absoliutine dauguma 456 vietų parlamente.

PLANUOJAMA DAUG PASITARIMŲ

Jungtinės Amerikos Valstybės ruošiasi ilgai pasitarimų serijai — pirmą su savo sąjungininkais, o vėliau ir su Sovietų Sąjunga — dėl Vokietijos ateities ir Vakarų bei Vidurio Europos saugumo. Valst. sekr. Dulles pasisiūlė šio mėnesio viduryje susitikti su britų ir prancūzų užs. reik. ministrais ir išnagrinėti Chruščiovo reikalavimus. Ultimatyviniai sovietų reikalavimai Jungtinės Amerikos Valstybėms yra

Toronto lietuvių choras "Varpas". Dirigentas muz. St. Gailevičius. Choras gruodžio 6 d. koncertuoja Chicagoje, BALFo rengiamam koncerte.

PATARIMAI DARBŲ IEŠKOTOJAMS

JONAS KAZLAUSKAS

Darbo ieškojimas yra pats sunkiausias darbas. Suradimas priklauso nuo rinkoje egzistuojančios paklausos ir priemonių, kurias ieškotojas naudoja. Ekonominės sąlygos nustato darbo rinką, individą pasirenka ieškomo būdus, kurie ypatingai yra svarbūs ūkinio atoslūgio metu.

Tiesioginis ėjimas į vieno ar kito fabriko samdymo įstaigą yra daugiausiai žinoma priemonė. Ji yra gera ir efektyvi iki tam tikro laipsnio. Aukštesnių profesijų ir užsiėmimų vietoms jos beveik nenaudoja.

Skambinimas telefonu į numatomas darbo vietas yra universalesnė, ypatingai patogi atsisakant į laikraščiuose esamus darbo pasiūlymus, nurodančius telefono numerius. Šiuometinės krizės metu daugelis laikraščiuose esančių darbo pasiūlymų nurodo tik pašto dėžutės numerį, kas automatiškai eliminuoja ėjimą ar skambinimą į darbo siūlančią vietą. Laiškas šiuo atveju yra vienintelė priemonė.

Rašant laišką, patartina pridėti — dalis skelbimų reikalauja — trumpą turėtų darbų ir biografijos santrauką. Ši santrauka yra darbo ieškotojo portretas. Vienas puslapis, daugiausia du, mašinėle rašyti, turi pilnai par-

visiškai nepriimtini, tačiau į juos žiūrima, kaip į progą persvarstyti visą Europos gynybos sistemą. Dulles ir kiti užs. reik. ministrai susitiks NATO konferencijoje, kuri prasidės gruodžio 16 d. Paryžiuje.

Prez. Eisenhoweris pareiškė, kad JAV nesileisiančios į jokių "kurso nukrypimų", kuris galėtų pastatyti pavojų Vakarų Berlyno gyventojų laisvę ir saugumą.

JAV senatorius Hubert H. Humphrey, šiuo metu viešįs Maskvoje, aštuonias valandas tarėsi su Chruščiovu ir iš pasitarimų išėjo įsitikinęs, jog sovietai nesą linkę leisti į jokių kompromisus Berlyno klausimu. Pasitarimo metu Chruščiovas iškelė "keletą įdomių pasiūlymų", kuriuos Humphrey tuo pat telegrafavęs į Washingtoną, tačiau bendra reikalų būklė rodanti "vis augantį pavojų".

Sovietai į JAV pasirošimus tartis Vokietijos ateities klausimais žiūri, kaip į Vakarų bandymą "torpeduoti sovietinį planą" ir jau iš anksto bendrą keturių didžiųjų valstybių konferenciją pasmerkia nepasisekimui.

Vak. Vokietijos kancleris Adenaueris sukvietė visų vokiečių politinių partijų lyderius ir bando surasti bendrą vokiečių politikos formulę Berlyno klausimu. Visos partijos sutinka, kad sovietų reikalavimai Vak. Berlyną paversti laisvu miestu yra nepriimtini, tačiau dabartinė Bonnos - Washingtono "stiprios politikos linija" yra kitų partijų kritikuojama, kaip "desperacijos politika", ir siūloma ieškoti vidurio kelio tarp amerikinių ir sovietinių pažiūrų. Komunikate sakoma, kad vokiečių politikų pasitarimai būsią tęsiami.

dyti įsigytą darbo patyrimą, išsilavinimą ir svarbiausias asmenines žinias.

Pradžioje santraukos duodamas vardas, pavardė, adresas ir telefono numeris. Toliau seka profesija ar užsiėmimas, kiek galint tiksliau apibūrinant: elektros inžinierius, mokesčių buhalteris, tekiningo staklių operatorius.

Ižanginis paragrafas, duodamas darbo patyrimo ilgį ir rezultatus, yra taikomas patraukti būsimo darbdavio dėmesį į santraukos turinį, kuriame išvardijama svarbiausios darbovietės ir turėto darbo trumpas aprašymas, teigiamas puses išskeliant, neigiamas nutylint. Paaukštinimas darbe, padaryti pagerinimai ar turėto viršininko šilti atsiliepimai yra paminėtini, bet jie turi turėti realų pagrindą. Būsimas darbdavys gali pasitikrinti jų tikslumą. Neigiami pasisakymai yra nepageidautini.

Ne daugiau vieno penktadalio skiriama išsilavimui ir asmeninėms žinioms, kurios seka vėliausiai. Jei išsilavinimas baigiasi gimnazija, pradžios mokykla nebūtina minėti. Baigusiam universitetą, gimnazija galima nutyli. Būtinai paminėtini baigti ar lankomi kursai, ar specialios mokykla, turinti ryšio su ieškomo darbu. Asmeninės žinios trumpomis: amžius, šeimos padėtis, vaikų skaičius, valstybės pilietybė.

Daugumo ekspertų nuomone, rekomendacijos, atlyginimas ir priežastys, kodėl keičiamas darbas yra neįtraukiamos į santrauką. Šie klausimai paliečiami, kalbant su naujuoju darbdaviu.

Parašius reikiamą skaičių santraukų, laiškai serijomis siunčiami į laikraščiuose esančius darbo skelbimus ir bendroves, kuriose norima dirbti. Į nevisus pasiūstus laiškus bus atsakoma, per porą savaičių atsakymo negaus, vargu ar bėra prasmės jo belaukti.

Be 1,700 valstybinių darbo agentūrų, JAV yra daugybė privačių, kurios padeda surasti darbą. Privačioms darbo agentūroms už suradimą darbo reikia mokėti. Atlyginimas yra įvairus, pradedant vienos savaitės uždabiu, baigiant 10% metinio uždabio. Dažnas mokestis yra pirmojo uždabio 60% — 70%.

Privačios darbo agentūros yra suinteresuotos darbu surasti, nes jos tuo verčiasi. Jos turi ryšius su bendrovėmis ir jaučia darbo rinkos pulsą. Pasirenkant darbo agentūrą, reikia žiūrėti, ar ji specializuojasi ieškomo darbo srityje ir kokią atlyginimo dalį reikia mokėti. Užpildžius prašymą ir pasirašius sutartį dėl atlyginimo darbo suradimo atveju, patartina bent sykį per savaitę pasiteirauti apie daromą progresą, asmeninis kontaktas dar geriau.

Vienos ar kitos darbo ieškimo priemonės dėka pasiekiamas svarbus taškas — pasikalbėjimas su galimu darbdaviu. Ieškotojo sugebėjimas reikiamoje šviesoje nupiešti turimas teigia-

mas savybes būsimam darbui ir jo laikysena nusprendžia darbo gavimą.

(Bus daugiau)

SIAUBINGI GAISRAI

Praeitą pirmadienį popietę Chicago vakarinėje pusėje stailga užsidėję katalikų parapiinė mokykla, kurioje tuo metu buvo apie 1,500 mokinių. Gaisras buvo staigus, kad dalis mokinių ir mokytojų nespėta išgelbėti, ir jame žuvo 87 mokiniai bei 3 vie- nuolės mokytojos. Ligoninėje gydomi apdegę 78 kiti — 75 mokiniai, gaisrininkas, mokyklos sargas ir vienuolė mokytoja.

Gaisro priežastis dar nenustatyta, tačiau manoma, kad greičiausiai pastatas užsidėgęs nuo popierių dėžėn įmestos cigarečių.

Kalifornijoje, prie prabangaus Malibu miestelio, prasidėjo gaisras, kuris jau spėjo apimti 12,000 akrų plotą. Stipraus vėjo genama ugnis slenka į vandenyno pusę, 1,200 gaisrininkų, karių ir jūreivių bandoma užgesinti.

VISAM PASAULY

• Ispanijoje per praėjusias tris savaites areštuota apie 80 jaunų teisininkų, gydytojų, mokslininkų, studentų ir darbininkų, kurie yra perduoti specialiam kariniam teismui. Smulkesnių duomenų apie areštų pobūdį dėl griežtos cenzūros neįmanoma gauti, tačiau vyriausybė suimtųjų neapšaukė "komunistiniais sukalbininkais", ir jų tarpe yra daug antikomunistų socialdemokratų.

• Alžiro sukilėlių vyriausybė paskelbė, kad ji greičiausiai gausianti ginklų iš komunistinės Kinijos, nes atitinkama delegacija vykstanti deryboms į Peipingą.

• Amerikinis žurnalas "Missiles and Rockets" paskelbė, kad Rusija paskutinių dviejų savaičių bėgyje yra iššovusi raketą į mėnulį ir Marsą. Lockheed raketų sekimo stotis taip pat paskelbė, kad jos mokslininkai užregistravę paslaptingus naujus signalus iš erdvės, kurie esą labai panašūs į Sputniko I signalus.

• Jugoslavijos Tito išvyko kelionėn į neutralius kraštus, ir aplankys Indoneziją, Burma, Indiją, Egiptą ir Etiopiją. Kelionės tikslas neskelbiamas, tačiau manoma, kad jis noris atremti sovietų propagandą, kuri Azijos ir Afrikos gyventojų bando įtikinti, kad Jugoslavija esanti "Vakarų imperializmo įrankis".

• Irako vyriausybė pareikalavo Washingtoną uždaryti savo konsulatą Kirkuke, jo pareigūnus apkaltindama šnipinėjimu. JAV paneigė kaltinimą, tačiau konsulatą bus uždarytas.

• Washingtonas painformavo Suomiją, kad JAV teikianti jai daugiau pagalbos, jei sovietai dar labiau išplės nervų karą prieš Fagerholmo vyriausybę.

DIRVA

Published twice-weekly by American Lithuanian Press & Radio Ass'n. VILNIS, Inc. (Non-profit), 6907 Superior Ave., Cleveland 3, Ohio. Telephone: Henderson 1-6344. Issued in Cleveland every Monday and Thursday.

Editor: Balys Gaidžiūnas. Second Class Mail Privileges Authorized at Cleveland, Ohio. Subscription per year in advance: \$8.00. Established in 1915. Single copy — 10 cents.

Du kart savaitinis, leidžiamas VILNIS, Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radio D-jos (Inkorp. ne pelnui), 6907 Superior Ave., Cleveland 3, Ohio. Telefonas: Henderson 1-6344. Išleista Clevelande pirmadieniais ir ketvirtadieniais.

Redaktorius: Balys Gaidžiūnas. Antros klasės siuntos privilegija suteikta Clevelande, Ohio. Prenumerata metams, iš anksto mokant \$8.00. Isteigtas 1915 metais. Atsk. Nr. kaina 10 centų.

REDAKCIJINĖ KOLEGIJA:

P. Bastys (Toronto), E. Čekienė (Woodhaven), A. Musteikis (Detroit), R. Mieželis (Chicago), J. P. Palukaitis (Cleveland), J. Paplėnas (Chicago), V. Rastenis (Brooklyn) ir St. Santvaras (So. Boston).

Reikšmingas lietuvių pasirodymas tautų parodoje

Chicago. — Amerikiečių moterų organizacija YWCA surengė didžiulę tautodailės ir meno gaminių parodą, kurioje dalyvauja tautinių vienetų. Parodoje, kuri apėmė šešias didžiulias sales, su savo gaminiiais dalyvavo daugelio tautų atstovai.

150 m. senumo sijonai

Lietuvių tautodailės skyrių puošė įvairūs audiniai, gintaro dirbiniai. Viename gintaro gabale buvo išraižyta lietuviška sodytė, su šulinio svirtimi, kitame — gandrai, stypas ant vienos kojos pabaly ir t.t. Medžio drožiniai: tautiniai drabužiai, pasipuošęs, ant tvorės sėdintis dūdelė bėpūčias berniukas. Palangos Juzė, skalbėja ir t.t. Parodoje buvo išstatyti ir 150 m. senumo sijonai, prie kurių žiūrovai ilgėliau stabtelėdavo. Specialiai buvo išauštos raštuotos užuolaidos ir jomis dekoruoti langai. Sienas puošė keli mūsų dailininkų rūkštelės ir Varno gamtovaizdžiai.

Kitataučiams daugiau painformuoti apie Lietuvą, buvo paruošti specialūs lapeliai, duotas Lietuvos žemėlapis, trumpa Lietuvos istorija ir t.t.

Svočios karvojus stalo viduryje

Maisto gaminių paroda vyko tuose pačiuose rūmuose, kitame aukšte. Lietuvių 10 jardų ilgio stalą puošė nebalinto lino staltiesės, kur nekur nusagstytos rūtų šakelėmis. Dideliuose kristaliniuose dubeniuose spindėjo medaus koriai, tyvuliavo aguonų pienas, sidabrinės lėkštelės traskėjo prėskučiai. Šalimais gulėjo ištiestas beržo formos kepsnys, stypsojo aukštai pasikėlusios "bobos", šalia jų snaudė ežiukų šeimynėlė, staisėsi baravykų gimnė, juokėsi raudonos musmirelės — tai vis puošnūs tešlainiai. O didžiulio stalo viduryje pūpojo, svočios pyragas — karvojus.

Ant stalo buvo pridėta, ir svečiai buvo vaišinami skilandžiu.

CHICAGOS GYDYTOJAI

Tel. ofiso PROspect 8-1717
Rezidencijos REpublic 7-7868

Dr. S. Biežis
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 West 63 St.

VAL.: 1-3 popiet ir 7-8 v. vak.
Trečiad. ir sekmd. ofisas uždarytas
šeštad. tik nuo 1-3 val. popiet.
Rezid. 3241 W. 66th PLACE.

Tel. ofiso EVERglade 4-7376
Tel. buto GRaceland 2-9203

Dr. Juozas Bartkus
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Norvest Medical Center
2336 West Chicago Ave.
Chicago 22, Ill.

VAL.: 1-3:30, 6-8:30 p. p. pirmad.
antrad., ketvird., penktad.
Tik susitarus trečdadieniais.

Telefonas: Ofiso REpublic 7-5020
Namų WALbrook 5-3765

J. Ramunis, M. D.
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2577 W. 69th Street
(įėjimas iš Rockwell St.)

VAL.: kasdien 2-4 p. p. ir 6-8 p. p.
šeštadieniais: 2-4 p. p. ir 5-7 p. p.

Kas ir kur?

• Amerikos Lietuvių Tautinės S-gos centro valdyba per skyrių valdybas išsiuntinėjo s-gos nariams anketą, kurioje prašo pasisakyti, kur šauktinas S-gos seimas kitą vasarą, kokios pagrindinės temos jame nagrinėtinos, kokia narių nuomonė ir kokie pageidavimai dėl tautinės spaudos ir informacijos vedėjams atsišaukimą, raginantį sustiprinti

ALT S-gos seimas, kuriame bus atžymėta S-gos dešimtmečio sukaktis, numatoma šaukti 1959 m. gegužės 30, 31 ir birželio 1 d.

• Spaudos ir Informacijos Komisija, veikianti prie Am. Liet. Taut. S-gos centro, išsiuntinėjo skyrių valdyboms ir skyrių spaudos ir informacijos vedėjams atsišaukimą, raginantį sustiprinti

maistas vienodas, stalai ne tokie puošnūs.

Lietuvių parodą ruošė LB Chicago Apygardos valdybos pakviesta vyr. sktn. Zuzana Juškevičienė. Jai talkino akademikos skautės: Aldona Sidzikauskaitė, B. Strikaitytė, D. Radvytė, M. Memėnaitė, J. Kamarauskaitė ir kt. — viso 10 mergaičių.

Parodos rengėjos pakvietė lietuves dalyvauti ir ateinančioje parodoje sekančiais metais. Dailininkai apgailestauja, kad nespėję parodos aplankyti, nes ji tęsėsi tik vieną — lapkričio 16 d.

Parodos dalyvis

informaciją ir praplėsti tautinės spaudos skaitytojų tinklą.

Kai kurių skyrių akcija jau davė apčiuopiamų vaisių.

• Los Angeles State College lapkričio mėnesyje pagal susidariusią tradiciją yra renkama Homecoming Queen. Šiais metais ją yra išrinkta iš keleto kandidatų žibutė Balsytė.

• Arch. Vladas Adomavičius yra naujai išrinktas Amerikos Liet. Inž. ir Arch. S-gos Bostono sk. pirmininkas, Aleksandras Lapšys — sekretorius ir Kazys Kriščiukaitis — išdėtininkas.

• Lietuvių Studentų Sąjungos New Yorko skyrius į naują valdybą išrinko Butaitę, Krivicką, Statkūtę, R. Peniką, J. Birutį. Į Revizijos Komisiją išrinkti Skėmaitė, Novickis, L. Stanaitis.

• Kastė Vilutytė, dantistė, išteikėjusi už gydytojo, gaudavo laisvą dedės adresu; Jonas Kundroška, 1041 (?) Carlyon Rd., E. Cleveland 12, Ohio. Paieško pusbrolis: Sr. Petras Merkys, Diego de Alvear a San Gregorio, prov. Santa Fe, Argentina.

Tik Dirvą skaitydamas sužinosi apie viso pasaulio lietuvių gyvenimą ir būsi geriausiai informuotas apie tarptautinę padėtį.

DETROIT

Tautinės Sąjungos skyriaus susirinkimas

ALT S-gos Detroito skyriaus visuotinis narių susirinkimas įvyks gruodžio 7 d. (sekmadienį) 4 val. p. p. Šeptynų bute — 19250 Orleans. Po susirinkimo ten pat bus bendros vaišės-kavutė.

Visi skyriaus nariai su savo artimaisiais ir Tautinės S-gos bičiuliai kviečiami gausiai dalyvauti.

KAS ATEIS TALKON?

Š. m. gruodžio 21 d., sekmadienį 3 v. p. p. buv. Lietuvių Sveikatinėj Detroito Lituanistinė Mokykla ruošia tradicinę Kalėdų Eglutę. Ten visi Detroito ir apylinkių lietuviai, be amžiaus skirtumo, nesvarbu kur būtume gimę, susirinkę galėsime praleisti keletą valandėlių jaukių lietuviško aplinkio, pasigrožėti egle, pasipuošusia lietuviškais ornamentais.

Lituanistinės Mokyklos mokiniai uoliai ruošiasi. Jie padainuos, padėklamuos ir pagros. Bet svarbiausia, jie pirmą kartą Detroito stato Juozuko 2 veiksmų vaidinimą "Šventoji Naktis". Jie parodys, kaip švenčia Kūčias dabartinėje Lietuvoje vargšai našlaičiai, kurių tėveliai išvežti į Sibirą. Paskui matysime Pasakų Karalystę, kur šoks nykštukai, angelėliai ir Lietuvos vaikučiai.

Tad teneliuka tą dieną namuose nei vieno lietuvių, o ypač lietuviuko. Jiems ypač svarbu, nes lietuvių Kalėdų Senelis apdovano juos gražiomis dovanėlėmis. Už dovanėles tėvai turi iš anksto sumokėti po 75 centus nuo vaiko Tėvų Komiteto nariams, ar šeštadieniais mokykloje mokytojams.

Deja ne visi lietuviukai galės toje šventėje dalyvauti. Yra arti 30 vaikų, kurie dar nė karto nedalyvavo lietuviško Kalėdų Eglutės ir nematė lietuvių Kalėdų Senelio. Jų tėvelių materialinė padėtis yra labai sunki. Detroito yra daug tautiečių, kurie stovi ant tvirto materialinio pagrindo ir lengvai galėtų užmokėti po 75 centus už vieno ar keleto vaiko dovanėles. Tad ateikit kalvon Kalėdų Seneliui, suteikite išlaikymo tiems mažiesiems. Tėvų jie pajunta, kad dar yra lietuviški širdžių, kurioms visi lietuviukai vienodai brangūs, kad ir jie yra tos didelės lietuviškos šeimos nariai.

Dėl platesnės informacijos skambinkit telefoną TA 6-7187. Stef. Kauneliene

GRAZUS BENDRADARBIAVIMAS

Detroito skautai, kuriems sekmingai vadovauja: Gabijos tunto skautėms nuosirdi vadovė tautininkė sktn. J. Pečiūrienė ir Baltijos tunto skautams naujai paskirtas tautininkas sktn. Vl. Pauza, be savo tiesioginio darbo organizacijoje nuolat savo parnavimais padeda kitiems. Malonu, kad ir skautai susilaukia nielos pagalbos.

Vykstant šią vasarą į tautinę stovyklą, S. Vaičiūnienė, kitų namyčių padedama, pasiūvo ir uprūpino visas Gabijos tunto skautės stovykline uniforma, paklodama daug darbo valandų.

V. Vizgirda ir A. Vasilis ir jo ūnus Vilis pagal Gabijos tunto skautėjų projektą pastatė labai gražią, įspūdingą 12 pėdų aukščio Gedimino pilį, kuri buvo domiausias tautinės stovyklos papuošimas.

Rugsėjo 28 d. K. Atraskevičienės vasarvietėje Detroito jūros kaulų tėvų komitetams, kuriam vadovauja J. Petrulionis, kartu su Mažosios Lietuvos Bičiulių Dr-jų suruošė jūros skautams ir bičiuliams miela, jauki išvaizdą.

Spalio 18 d. Ukrainiečių salėje sausumos skautų tėvų komitetas, kuriam vadovauja V. Vizgirda ir Ir. Alantienė, suruošė kaulėms ir skautams nuotakinką linksmavakarį — gražias vaišes.

Lapkričio 16 d. įvykusiose Ga-

bijos skautėjų ir Baltijos tunto skautų sueigoje-linksmavakaryje jautėsi jauki, nuosirdi seseriška, broliška nuotaika.

Sveikintinas toks gražus tėvėlių su skautais ir pačių skautų tarpe bendradarbiavimas. Tik nuosirdžiai dirbdami viens kitam padėdami mes sulauksime gražesnio savo organizacijos ir kartu mūsų tautos rytojaus!

K. K-nė

SKAUTININKŲ SUEIGA

Pranešu sesėms, broliams, kad visų Detroito ir apylinkėse gyvenančių skautininkų prieškalėdinė sueiga įvyks gruodžio mėn. 7 d. 3 val. p. p. pskt. D. Dulaičio bute 1122 W. Webster, Royal Oak, Mich. (prie 12 1/2 mylios). Iki pasimatymo! Seniūnė K.

LIETUVIŲ ENCIKLOPEDIJOS TALKA

Lietuvių Enciklopedijos Administracija skelbia paskutinę Lietuvių Enciklopedijos talką nuo š. m. spalio 15 iki 1959 m. balandžio 15 d. Talkos metu naujai L. E. užsiprenumeravusiems bus duodamos premijos.

Užsiprenumeravusieji nuo š. m. spalio 15 d. iki gruodžio 15 d. iš leidyklos nemokamai gauna: 1) Vinco Krėvės Raštus — pilną komplektą (komplektą sudaro 4 tomai, kurių trys tomai jau išleisti, o ketvirtasis spausdinamas); 2) Lietuvos žemėlapi ir 3) Jono Balio "Lietuvių Dainos Amerikoje".

Prenumeratoriai, kurie užsisakys nuo š. m. gruodžio 15 d. iki 1959 m. vasario 15 d., gaus pilnų Vinco Krėvės Raštų komplektą.

O tie, kurie užsiprenumeruotų nuo 1959 m. vasario 15 d. iki tų metų balandžio 15 d. gaus Lietuvos žemėlapi ir Jono Balio "Lietuvių Dainos Amerikoje".

Jau išėjusius L. E. toms naujieji prenumeratoriai gaus išsiųskietinai pageidaujamomis sąlygomis. Už vėliau išleisimus toms mokama normalia tvarka.

Lietuvių Enciklopedijos leidimas nėra kieno nors asmeninio reikalas, o visų lietuvių tautinio pastaro, visų lietuvių, tik laisvame pasaulyje gyvenančių lietuvių. Tad ir nuopelnai atitinkamai priklauso tiems, kurie bet kurio būdu prie šio didelio darbo prisidėjo. Darbas kilnus, nes lietuvių autos ir valstybės kančios ir vergijos metais, jis skiriamas jo darbei ir pasididžiavimui. Darbas prasmingas, nes skirtas ne tik mokyti ir praturtinti kiekvieno mūsų žinyvą, bet yra būdas ir priemonė išlaikyti lietuvių tautą ir lietuviybę.

Argi nėra didelis pasididžiavimas prieš laisvas tautas, kad pavergtos tautos vaikai, plačiai pasiskleidę priverstinėje emigracijoje, suteiktinėmis jėgomis sugeba tokį milžinišką darbą padaryti?

Ir Tu, Mielas pavergtos tautos Sūnau ir Dukra, prenumeruodamas L. E., esi tų sutelktinių jėgų dalininkas ir Tau, kaip ir visiems bendradarbiams ir talkininkams priklauso būsimųjų mūsų tautos kartų padėka ir tinkamas įvertinimas.

Laukiame atsiliepiant.

Lietuvių Enciklopedija
265 C St.,
So. Boston 27, Mass
U. S. A.

fun to drink

12-oz.

DANA GINGER ALE

Bottled by The Cleveland Coca-Cola Bottling Co.

IS LAIŠKŲ REDAKCIJAI

TAIP GYVENA VOKIETIJOJ PASILIKUSIEJI

Vasarą turėjome blogą. Bet jos pabaigoje ir rudens pradžioje oras staiga pasitaisė ir kelias savaites išsilaikė labai gražus. To pasėkoje ūkininkams pavyko didžiumą dalį derliaus išgelbėti, o sodų vaisių užderėjo ir išaugo labai daug. Obuoliai ir kriaušės, o taip pat vynuogės šiais metais du kart pigesnės nei perėtais. Apylinkėse, kur daugiau obuolių auginama, jie kainuoja beveik tiek pat, kiek ir bulvės.

Pas jįvyko BALFo seimas. Šia Vokietijoje tremtiniai juo labai domisi ir daug iš viso apie šią garbingą organizaciją kalbavosi. Nuomonių įvairiausių, bet nemaža ir baimės. Baimė suprantama. Mažėjant šalpai, tas sunkus gyvenimas darosi vis žiauresnis. Koks jis be pašalinės paramos įmanomas, būtų galite išsivaizduoti iš sekančių skaičių. Maisto kainos yra pas mus maždaug tokios pačios, kaip ir Amerikoje. O iš vokiečių gaunama socialinė parama pavieniui asmeniui yra 55 centai dienai, vieni asmenin — maždaug 80 centų dienai. Ir už tą sumą reikėtų prasimaitinti, skalbimo reikmenis pirkti ir visas kitas išlaidas padengti. Ne visi tremtiniai turi giminių ar geradarų rėmėjų. Tad jeigu BALFo šalpa ūkiams visai menka liktų, kaip jie bešisvers? Pilna to žodžio prasme teks badauti. Todėl ir tautai minėta baimė.

Taip pat ne visai mums suprantama, kad BALFo įdžas kas netai tuštesnis. Prieš dešimt metų, kai senieji amerikiečiai ūpinosi ir daug išlaidų turėjo su tremtinių atsigabimu, jiems buvo ir darbo parūpinimu, kai tie autieji ateiviai vos vienas kėles teturėjo ir džiaugėsi iš stovyklos gyvenimo ištrūkę — tuomet ir siuntiniai gausiai Europon plaukė ir BALFo kasa pilna buvo.

Teisinamasi, kad daug siunčiama Lietuvon. Tas teisybė. Tačiau augant uždaviniams ir naujiems atsirandant, ar nereikia didinti pastangas juos nuvalyti? Kodėl atstumiant aukų inkėją skaičiuojama, kiek skolų urima, bet neskaiciuojama, kiek jau turto sukrauta, kiek nuosavos kapitalo guli kur įdėta. Jei skola bus išmokėta keliais mėnesiais vėliau — nieko bogo neatsitiks. "Skola nepabėgs" — būdavo sakoma senų žmonių dar Lietuvoje, — bet senelis nepakankamai sušelpas mirs ankščiau, negu jam Dievo žadėta buvo. Ir mirs vien tik dėl tautiečių savanaudiškumo, negailestingumo.

Kad lietuviai ne kietaširdžiai ir aukoti pasiruošę, matyti iš fakto, kad vien vienos parapilios, vieno karnavalo metu surinkta virš 10,000 dolerių. Idomu, kiek iš karnavalo yra BALFas gavęs?

Kodėl BALFui taip "nesiseka" pajamas padidinti, čia irgi nuomonių įvairiausių. Aš, asmeniškai, nežinodamas Amerkos sąlygų, tautiečių nuotaikų, nesimu nieko nei spresti, nei siūlyti, nei ko teisti, nei ką mokyti. Tačiau daug kas čia pageidauja, kad BALFas papūstų nauji vėjai, kad jie atneštų naujas idėjas, kaip kasą pripildyti, kaip tautiečių aukoms palankesniais padaryti, kad įvairios nesantaikos viduje ir su kitomis organizacijomis išnyktų.

Kas mus čia Vokietijoje gyvenančius liečia dėl šio paskutinio pagedavimo, mes visi iš širdies norėtume, kad jau prieš daugelį metų atsiradusi nesantaika būtų pamiršta ir BALFas, pagaliau, priimtų Vokietijos Lietuvių Bendruomenės jau daug kartų tiesią ranką taikos ženklui. Nuo nesantaikos pradžios, jau daug Bendruomenės valdybų pasikeitė, argi nebūtų laikas susitaikyti? I., Vokietija

LIETUVIŲ ENCIKLOPEDIJOS RŪPESČIAI IR LAIMĖJIMAI

Pasikalbėjimas su L. E. leidėju p. J. Kapočium

(2)

— Ko siekiama skelbiant pasakutinę L. E. prenumeravimo taktiką?

— Pagrindinis paskutiniosios L. E. prenumeravimo taktikos tikslas — nustatymas galutinio prenumeratorių kiekio. Antra — nepasiduoti infliacijai ir iki galo išlaikyti tą pačią L. E. kainą. Nuo 1953 m., kai L. E. buvo pradėta leisti, darbo, popierio ir visų reikalingų reikmenų kainos pakilo 30%. Automatiškai tad turėjo pakilti ir L. E. kaina, nors leidykla to dar nebandė daryti. Tiesa, yra keliolika prenumeratorių, kurie už tomą sumokėjo 25 centus daugiau, o vienas, gyvenęs Kanadoje, kurio pavardės neatsiklauso negaliojanti skelbtis, už tomą neprašė pasididėjimo mokėti po 9 dolerius. Bet tokių tik... keliolika ir vienas. L. E. leidykla yra pasiryžusi dabartinę tomą kainą išlaikyti, todėl yra labai laukiami nauji prenumeratoriai ne tik padėti tą sunkų darbą baigti, bet ir tiems tautiečiams paremti, kurie L. E. prenumeruoja nuo jos pirmojo tomo.

— Jau praėjo daugiau kaip mėnuo laiko nuo tautos paskelbimo. Kokie yra jos rezultatai?

— Pirmąją savaitę buvau labai patenkintas. Vėlesnės dienos dėl man nežinomų priežasčių tedavė labai menkus rezultatus. Jei taip baigtųsi visa talka — ji neapmokėtų net tų sumų, kurios buvo skirtos reklamai. Bet aš tikėjosi, kad baigiantis pirmosios premijos terminui, naujų prenumeratorių atsirastų žymiai daugiau.

— Ar prenumeratoriai tvarkingai už L. E. atsiskaito?

— Didžioji prenumeratorių dauguma atsiskaito labai tvarkingai. Naudojuosi šia proga ir reiškiu jiems už tai nuoširdžią padėką. Jie yra tasai granitinis pagrindas, kuris padeda L. E. išsilaikyti. Bet yra dalis tokių prenumeratorių, kurie atsiskaitymą vilkina, o tuo pačiu ir leidyklos darbą apsunkina. Pvz., pastaruoju metu, neturėdamas laiko pats to darbo atlikti, turėjau samdyti žmogų, kuris patikrintų kartotėką ir pasiųstų su mokėjimais atsilikusiems prenumeratoriams parą g n i m u s, prašydamas juos atsiskaityti. Tas L. E. leidyklai kaštavo kelis šimtus dolerių, netikslingai nurašytiųjų ir nuostolių. Todėl aš labai prašau visus atsilikusių prenumeratorius suprasti L. E.

leidyklos rūpesčius ir nedaryti jai tų bereikalingų išlaidų.

— Kokie L. E. ryšiai su okupuota Lietuva?

— Oficialių ryšių sumegzti su okupuota Lietuva nesiekia nei L. E. redakcija, nei leidykla. Tačiau keliolika L. E. egzempliorių į Lietuvą siunčiame. Mokslo Akademija iš Vilniaus atsiunčia mums knygų, bet visada be jokio lydraščio. Taigi oficialių ryšių su Lietuva neturim.

— Ar L. E. plačiai pasklido po svetimas bibliotekas?

— Svetimos bibliotekos prenumeruoja apie 150 L. E. egzempliorių. Pirmoji šių prenumeratorių vietų stovi JAV, antroji Vokietijoje. Europoje L. E. prenumeruoja beveik visos valstybės, neįskiriant ir Maskvos, kurioje siunčiami 3 egz. Pietų Amerikoje L. E. užsisakė Brazilija, Argentina, Kolumbija, Venesuela ir kt. Kanados bibliotekoms siunčiami 7 egz., Australijos gal 4 egz. Berods, paminėto kiekio pakanka susidaryti vaizdai, kad L. E. svetimųjų yra rimtai įvertinta ir tikrai plačiai pasklidusi.

— Kokie svetimųjų atsiliepi-mai apie L. E.?

— L. E. savo atsiliepimais gražiai vertino daugumas svetimųjų prenumeratorių, bet ypač palankiai ją aptarė Kongreso Bibliotekos vadovybė Washingtone, D. C., Hamiltono biblioteka Kanadoje ir kai kurios vokiečių bibliotekos. Visų pasisakymų mintį gal tiksliausiai išreiškė Harvardo Universiteto bibliotekos direktorius, kuris tarė: "Jei jūs, lietuviai, emigracijoje išleisite pilną savo enciklopediją, jūs būsit vienintelė tokia tauta istorijoje".

— Ar esat patenkintas pirmosios kultūros premijos paskyrimu L. E.?

— Aš negaliu būti nepatenkintas, nors tą premiją skiriant ir buvau paliktas už durų. Man atrodė, jeigu tokia garbinga premija buvo pagerbta redakcijai, tai tuo pačiu buvo pagerbta L. E., buvo įvertintas ir pagirtas visų mūsų darbas.

— Ar negalvojat dabartinės enciklopedijos lituanistinę medžiagą atrinkti ir ją atskirais tomais išleisti?

— Kol nėra baigta leisti bendroji L. E., nėra lengva apie naujus sumanymus galvoti. Žinoma, kada nors išleisti grynai lituanistinę enciklopediją būtų idealas, tik šiuo metu visos mano dvasinės ir fizinės jėgos yra taip pajungtos dabar leidžiamai bendrinei enciklopedijai, jog aš nepajėgiu net numatyti, kada kitą tokį darbą būtų galima pradėti.

— Šalia L. E., ką dar šiuo metu leidžiat?

— Kaip žinoma, yra išleistas pulk. J. Andriaus paruoštas Lietuvos žemėlapis, kurio atsargų dar turime. Yra leidžiami Vinco Krėvės raštai, o kitais metais tikimės išleisti Dr. J. Balio parinktas Amerikos lietuvių dainas. Artimesniu laiku numatoma išleisti Stasio Santvaro poezijos rinktinę "Atidari langai" ir Aleksio Kutkaus teatrinio gyvenimo atsiminimus. Be to, L. E. spaustuovė spausdina ir kitų leidyklų leidinius. Jau yra išleista prof. St. Kairio Lietuva buvo, Vakarų Studijų komisijos darbas Mažoji Lietuva, o šiuo metu

yra spausdinami K. Bielinio atsiminimai.

— Berods, pradėjus L. E. leisti, dar neturėjai atostogų. Ar užtenka jėgų tokiam dideliui darbui be poilsio dirbti?

— Nežiūrėdamas, kiek tų jėgų turiu, tuo tarpu atostogomis rūpintis nesurandu laiko. Atrodo, kad poilsio neturėsiu tol, kol L. E. nebus baigta leisti. Kai nupinsim pabaigtųjų vainiką, manau, tada L. E. prenumeratoriai paleis mane ilgomis atostogoms, kurių metu, jei sugebėsiu, prarasčiau jėgas galėsiu atgauti.

— Leisdamas L. E., kokius kitus visuomenės darbus Tamsta dirbi?

— Kitais visuomeniniais darbais pasigirti negaliu, nes laiko tikrai man stinga. Šiuo metu esu tik JAV Lietuvių Bendruomenės, kurių narys ir vienam kitam visuomeniniam darbui patalkininkauju Bostone.

— Ką galėtum, p. Kapočiau, pasakyti apie L. E. leidyklos tolimesnės ateities planus?

— Atsakydamas į anksčiau pateiktus Jūsų klausimus, berods, paliečiau visus darbus, kuriuos L. E. leidykla yra pasiryžusi artimesnė ir tolimesnė ateity atlikti. Man atrodo, kad mudviejų pasikalbėjimas ir taip gana užtruko, todėl aš nuoširdžiai jums dėkoju už tą jautrų dėmesį, parodytą L. E., dėkoju ir jūsų atstovaujama laikraščiu, kurio puslapiuose mano žodžiams atsirado tokios plačios skiltys, — baigė pasikalbėjimą L. E. leidėjas p. J. Kapočius su Dirvos bendradarbiu.

Pačiam skelbiamam pasikalbėjimo sumanytoji nedaug kas belieka prie p. Kapočiaus tartų žodžių pridėti. Gal tik nuoširdus noras atkreipti skaitytojų dėmesį į tą sunkų darbą, kurį dirba L. E. redakcija ir leidykla, į tuos 573 L. E. bendradarbius, kurių

dėka L. E. turinys yra tokis solidus, ir į tas 150 svetimų bibliotekų, pasiryžusių lituanistinės medžiagos ieškotojų interesus patenkinti. Ir gal tik bandymas pasibelti į lietuvių širdis, kad jie atsisakytų seno įpročio ir neatidėtų savo gero pasiryžimo ryt-

dienai. Atėjo paskutinė valanda papuošti savo namų kertę turiningais ir gražiai atrodančiais L. E. tomiais. Šiandien jau nėra jokios abejonės, kad mes būsimė ta vienintelė tauta istorijoje, kaip pareiškė Harvardo bibliotekos direktorius. St. S.

LIETUVIŲ TRIUMFAS BUENOS AIRES

Buenos Aires mieste rengtas tarptaut. liaudies meno festivalis sulaukė nepaprasto dėmesio ir susidomėjimo. Festivalyje varžėsi 34 grupės-ansambliai iš 21 tautos.

Spalio 29 d. teko pasirodyti lietuvių tautinių šokių grupei. Lietuviams teko varžytis su bolivičiais, portugalais, kolumbiečiais studentais ir čekais.

Pradėta Mikita, kurį sekė Lencigėlis, toliau — Šustas, Jonkelis ir pabaigai Malūnas. Pradžioje tiek žiūrovai, tiek teisėjai buvo santūrūs ir abejingi. Šokiams keičiantis, nuotaikos palankėjo lietuviams, kol Malūnas viršijo net mūsų viltis, nes tūkstančių žiūrovų auditorija pasveikino juos didžiausiomis ovacijomis. Tas pasisekimas pavargusiems šokėjams pakėlė nuotaiką ir davė jėgų pakartoti Malūną, kurį palydėjo dar griausmingesnės katutės.

Po scenon buvo pakviestas festivalio organizatorius Sr. Mario Del Panta. Jam mūsų šokėjai įteikė ispaniškai parašytą knygą — "Lietuva kryžminėje ugnyje".

Po spektaklio lietuviai buvo smalsuoliu apsuptyti ir klausinėjami apie šokius, tautinius drabužius ir pn. Nepaprastą susidomėjimą parodė Folklorinio instituto profesorė G. Colautoni, kuri iš mūsų vadovų paprašė lietuviškų taut. šokių fotografijų, aprašymų bei literatūros apie lietuvių liaudies meną — drabužius, šokius ir kt. Lietuviai skautai pažadėjo tarpininkauti šiai medžiagai parūpinti. Jie kreipiasi ir prašo S. Amerikos lietuvių tautos. Jei kas turėtų atliekamų ryškių taut. šokių nuotraukų arba atliekamą leidinį apie tautinius drabužius, šokius, audinius bei drožinius, prašomi tai paaukoti Argentinos lietuvių skautams. Persiuntimui tarpininkauja LSB Vadijos Informacijos Skyrius, 2896 Washington Blvd., Cleveland 18, Ohio.

Po šventės mūsų skautų draugininkas psktn. S. Babronis apėmė festivalio organizatorių į kabinetą, paprašydamas įrašyti į Skautų Garbės knygą. Sr. Mario Del Panta tai su malonumu atliko, pabrėždamas lietuvių

stiprią dviasį bei susipratimą taip gražiai pasirodant pirmajame tarptaut. liaudies meno festivalyje.

Didieji Buenos Aires dienraščiai — La Prensa ir Nation atspausdino festivalio aprašymus pabrėždami, jog laimėtojai daugiausia buvo bolševikinio režimo aukos.

Lietuviai pasirodė savų dekoracijų fone: priešais lietuviško kaimo vaizdą su beržu ir tvorele. Šokius festivaliui ruošė sk. vyčiai psktn. Z. Jaunius, meninė priežiūra režisores Lidijos Petravičienės, dekoracijos vyr. sklt. Aldonos Jablonskytės. (sks)

TORONTO

Choras "Varpas" gruodžio 6 d. turi tolimą išvyką į Chicago. Jau kuris laikas šiam koncertui įtemptai ruošiamasi. Numatoma duoti beveik visiškai naują programą, kurios išpildymui iki šiol jau yra skirta daug darbo valandų.

Lapkričio 24 d. ukrainiečių kultūros centro patalpose įvyko ABN — Antibolševikinio Tautų Bloko — Kanadoje posėdis. Posėdyje dalyvavo ABN Centrinio Komiteto pirmininkas Y. Stetko, kuris prieš išvykdamas iš Kanados, šia atsisveikinimo proga, pasakė kalbą, apžvelgdamas esančią padėtį įvairiuose kontinentuose ir valstybėse, tikėdamas komunistų žlugimu.

Lietuviai šiame posėdyje pasireiškė gana aktyviai ir tuo pačiu prisidėjo prie svarbų problemų sprendimo.

MCSU SPECIALYBE

Vaistų siuntimas į užsienius. Mūsų sandėliai yra pilni, ir užsakymai greit išpildomi. Kainos visiems prieinamos.

MODERN DRUG
12429 St. Clair Ave.
MU 1-2342

(k)

STROH'S

VIRTAS
DĖL
SKONIO
VIRŠ
UGNIES

Mes verdame Stroh's dėl skonio. Jis verdamas prie 2000°. Tokia stipri kaitra išgauna geriausią skonį iš geriausių produktų... suteikia puikų atsigaivinimą, kurio nerastite jokiame kitame Amerikos aluje. Pabandykite vienintelį Amerikoje ugnimi virtą alų šiandieną, ir jūs pasakysite, kad tai maloniausias, švelniausias alus, kokį esate bet kada ragavę!

JUMS PATIKS *Stroh's* SVELNESNIS!

The Stroh Brewery Co., Detroit 26, Michigan

Dabar vietinėmis kainomis

ISTABŪS DRAUGAI

AXEL MUNTHE

(35)

Tačiau niekas nekreipė dėmesio į senio žodžius, jokia žvakė nesklaidė tamsos Madonos del Buon Cammine koplytėlėje, jokios lūpos neminėjo jos vardo maldoje, prašant apsaugoti nuo siaubingosios epidemijos. Ar jie neturėjo čia pat Madonos del Carmine, kuri nuo sena buvo kvartalo globėja, ne vienam padėjo nelaimėje, ne vieną paguodė varge? Ar ne jos bažnyčioje buvo tasai stebuklingasis Kristaus paveikslas, ir kurio pradurto šono kiekvieną Didįjį penktadienį lašėjo kraujas, ir kurio plaukus kunigai iškilmingai kirpdavo per kiekvienas Kalėdas! Ir net, jei Madona del Carmine tomis nelaimių dienomis nebūtų pajėgusi visais rūpintis, ar jie neturėjo pagarbą keliančios Madonos del Colera, kuri 1843 metais Neapolį išgelbėjo nuo tos pačios baisios epidemijos? Ar netoli, esančio kvartale, nestovėjo Madona del Porto salvo, šilku ir aukso brokatu apsiausta savo turtingoje koplyčioje, visada pasirušusi išklausyti jų maldų. Ar prie Bianchi Nuovi nebuvo garsiosios Madonos del Aiuto, kuri tikrai negalėjo paneigti gelbėtojos iš nevilties vandenų vardo. Ar jie neturėjo Madonos Addolorata su sunkiu siel-dabro apsiaustu virš ilgų drabužių, kurių

skverną lūpomis palietusieji visada pajusdavo skausmų palengvėjimą? Ar jie neturėjo Madonos Immacolata, kurios šviesiai mėlyną drabužių pats dangus nusagstė žvaigždėmis? Ar jie neturėjo Madonos di Salette, kurios purpuriniai raudonas apsiaustas buvo nudažytas kankinių krauju? Ar ten, spindinčioje katedroje, nestovėjo St. Gennaro, Neapolio globėjas, kurio sustingęs kraujas kiekvienais metais iš naujo pradėdavo tekėti į šventąją, kristalinę taurę — ar ne jis savo miestą saugojo nuo maro ir bado ir Vezuviujaus lavai buvo įsakęs sustoti ties miesto vartais!

O kas žinojo Madoną del Buon Cammino, kas žinojo, iš kur ji kilusi? Kas galėjo savo akimis pamatyti bent vieną jos stebuklą? Kokia ji Madona, kad jos altorius be šviesų ir be gėlių, kad jos apsiaustas sudrįskęs į skutus! "Non tiene neppure capelli, la vostra Madonna (net plaukų ji neturi, ta jūsų Madona) — kartą vienas senis išdrožė pačiam Don Dionysio į akis, visai miniai džiūgaujant. Šio argumento įspūdis buvo toks didelis, kad Don Dionysio, nirdamas iš pykčio, pasitraukė už portalo ir keletą dienų visai nesirodė.

Vieną vakarą daktaras vėl ėjo pro šalį ir sumanė aplankyti savo draugą. Jis išgirdo,

kaip Don Dionysio stipriu balsu koplyčioje giedoją seną lotynišką himną Madonos garbei:

Consolatrix miserorum,
Suscitrix mortuorum,
Mortis rumpe retia,
Intendentes tuae laudi
Nos intende, nos exaudi,
Nos a morte libera!

Kai daktaras pakėlė užuolaidą ties bažnyčios durimis, mažos alyvinės lempelės šviesoje pamatė Don Dionysio klūpantį prieš savo Madoną ir uoliai tvarkantį neaprašomos spalvos peruką. Jo pyktis, kaip atrodo, nebuvo atslūgęs. "Dicono, che non tiene capelli" (jie sako, kad ji neturi plaukų) — sušuko jis vieninteliam lankytojui, — "dabar pamatysime, kas turi gražiausius plaukus" — ir, triumfuojančiu žvilgsniu pažiūrėjęs į daktarą, uždėjo peruką ant plikos Madonos del Buon Cammino galvos. — Come è bella, some è simpatica! — sušuko, taisydamas kuokštę ant statulos kaktos.

Daktarui po valandėlės išeinant, Don Dionysio pyktis buvo atsilėjęs, jis, gerai nusiteikęs, pasitraukė į nuolatinį postą prie mažų vartelių, pasirošęs puolimui ir gynimui savo Madonos tarnyboje.

Dar tą patį vakarą daktaras išgirdo apie susirgimą cholera viename rūsyje prie pat Don Dionysio skersgatvio. Kitą rytą jis nuėjo pažūrėti. Jau praedamas, jis pamatė

Don Dionysio, patenkintu veidu stovintį prie vartelių ir trinantį rankas. Daktaras neturėjo širdies jam pasakyti, kad ir jo Madonos globojančio artumo nepakako. Tačiau Don Dionysio, pamatęs savo draugą, tikriai mostelėjo ranka ir iš tolo sušuko, kad net visas skersgatvis skambėjo: "Ecco il colera! Ar aš nesakiau! Tai dėlto, kad nepasitikėjote Madona del Buon Cammino; dabar pamatysite, kaip seksis tiems, kurie tikėjo Madona del Carmine! Cholera jau mūsų tarpe!"

Skersgatvis buvo pilnas žmonių, kurie, drebėdami iš baimės, buvo išbėgę iš namų, kad suklyptų bažnyčiose arba priešais šventųjų koplytstulpius ties gatvių kampais. Kelias sustojo ties koplyčia ir klausėsi grūmuojančių Don Dionysio pranašysčių apie mirtį tiems, kurie išdrįsį pažadinti galingosios Madonos del Buon Cammino rūstybę.

Šoninis skersgatvis buvo visai tuščias, nes visi, kas galėjo, buvo iš išgąsčio išbėgę, tačiau, maldos garsų vedamas, daktaras greit susirado niūrią landynę, kur jo akys pamatė įprastą vaizdą. Tarpdury klūpojo pora karštai besimeldžiančių moterų, ant grindų priešais Madoną motina, iš nusivylimo belaužanti rankas, kertėję mėlynai išblyškę vaikiškas veidelis po sudrįskusių antklodžių krūva. Mergaitė buvo jau šalta ir gulėjo pusiau atmerktomis akimis. Pulsas dar buvo jaučiamas. Retkarčiais konvulsingas drebulys. Šiaip be judesio. — Cholera!

Lovos galvūgalyje stovėjo Madona del Carmine, ir iš uolaus moterų murmėjimo paaiškėjo, kad stebuklingoji statula buvo atgabendavą praegią vakarą. Motina retkarčiais pakeldavo galvą, pažvelgdama į daktarą, ir jam pasirodė, kad jos nuo baimės išplėtos akys tebesama vilties. O jis galvojo, kad čia jau nieko nebegalima padaryti. Isterio įšvirksimai, trynimai ir visos kitos įprastinės priemonės nieko negelbėjo, pulsas vis silpnėjo. Tačiau motinos akys jis vis tebematė tą viltį ir nusprendė drįsti pabandyti. Jis žinojo, kad čia nėra ko prarasti — vaikas regimai mirė. Tačiau jau kurį laiką jį persekiojo drąsus įsitikinimas. O gal dar? Niekas nekreipė dėmesio, ką jis darė. Motina gulėjo ant grindų ir širdį plėšančiu balsu maldavo Madoną, kad toji vietoj kūdikio pasiimtų jos gyvybę. Moterys nustojo meldęsi ir tarp jų prasidėjo gyvas gėinys, ar negeriau būtų atgabendę kitą Madoną, kai Madona del Carmine juos apleido, nepaisant visų maldų ir žvakių, kurios degė prieš jos paveikslą visą naktį, nepaisant motinos įžadų vaiką išstius metus rengti Madonos spalvomis, jei jis galės gyventi. Kūdikis nieko nejaudė, bandymas lengvai vyko. Pabaigęs daktaras palietė motinos pečius, kuri pusiau nesąmoningai žvilgsniu pažvelgė į jį, ir pasakė, kad nereikia delsiti, jei jos norinčios atsigabenti kitą Madoną. Kodėl ne Madoną del Buon Cammino, kurios koplyčia yra taip arti?

(Bus daugiau)

Vytinė per Dėdės Samo katiją

PAMINKLAS RAŠYTOJUI

VYT. AJANTAS

Kažin kaip mūsųose jau taip dalykai susiklostė, kad apie niekalus kartais mes kalbame noriai ir iškalbingai, o pro tikrai svarbius kultūrinius poreikius praeiname potyliais. Šikart turu galvoje Vinco Krėvės raštų leidimą. Jau pasirodė ketvertas tomų, bet spaudoje šis atžymėtiną kultūros žygis nėra susilaukęs beveik jokio atgarsio.

Taigi, prieš mane guli ketvertas Lietuvių Enciklopedijos leidyklos puikiai išleistų V. Krėvės raštų tomų. II, III ir IV tomai pasirodė anksčiau, o šiomis dienomis prenumeratorių pasiekė ir V tomas. I tomas greičiausiai pasirodys paskutinis, nes jame tilps velionies rašytojo biografija. Ketveriuose tomuose jau yra paskelbta nemaža medžiaga. II-me tome (redagavo V. Maciūnas ir P. Skardžius) tilpo šiaudinėje pastogėje, žentas ir Raganius, III-me (red. V. Maciūnas) — šarūnas, IV-me (red. V. Maciūnas ir P. Skardžius) — Skirgaila ir Likimo keliais ir V-me (red. V. Maciūnas) — Mindaugo mirtis, Rytų pasakos, Miglose, Pagunda ir Apsakymai bei fragmentai. Lig šiol jau išspausdinta V. Krėvės raštų 1.500 psl.

Prisimintina, kad dar Lietuvoje Spaudos Fondas buvo užsimejęs išleisti pilną V. Krėvės raštų rinkinį, bet nusivyręs, jei neklystu, iki VIII-jo tomo, darbą nutraukė. Daugelis V. Krėvės raštų buvo išbarstyta periodikoje, daugelis jų buvo išleisti atskirais leidiniais, pagaliau, kaip matyti iš V-jo tomo redaktoriaus paaiškinimų, šiame tome tilpo ir tokių dalykų, kurie dar niekur nebuvo spausdinti ir tebegulėjo rankraščiuose.

Sklaidant Juozo Kapočiaus leidžiamus V. Krėvės raštus, susidaro labai aiškus įspūdis, kad tiek leidėjas tiek redaktoriai yra pasiryžę išleisti kaip galint pilnesnį mūsų didžiojo klasiko raštų rinkinį, žinoma, kiek tai leidžia tremties sąlygos. Turėdamas po ranka šį didžiulį leidinį ne tik eilinis skaitytojas galės susidaryti pilną V. Krėvės kūrybos vaizdą, bet jame ras įtaigų pastabų bei žinių ir literatūros tyrinėtojas, nes kiekvieno tomo pabaigoje yra pridėdama kruopščiai paruoštų paaiškinimų, liečiančių spausdinamų veikalų pirma kartą pasirodymų bei vaidinimų datas, paminimi žurnalai, kuriuose veikalai buvo išspausdinti, nurodomi veikalų pataisymai ir t.t. Be to, leidėjai stengiasi pasitarnauti ir skaitytojui, paaiškindami svetimus žodžius, vietovardžius ir vardus. Sakysime, gale V-jo tomo, kur, kaip minėjau, išspausdintos Rytų pasakos, yra duodama net keletas puslapių pasakose vartojamų indų dievų, vardu bei šiaip jau indiški žodžiai paaiškinimų.

Tuo būdu be didelių fanfarų kyla mūsų didžiajam rašytojui paminklas, kurio, anot senos išminties, nei rūdys nesugraus, nei liūtyš nepaplaus. Vargu ar rašytojas geresnio sau paminklo ir galėtų pagėdauti, ypač turint galvoje mūsų tremties sąlygas. Gal kadai mes persigabensime rašytojo palaikus į tėvynę ir jam granito paminklą pastatysime, bet vargu ar jis bus efektyvesnis ir reikšmingesnis už jo raštų išleidimą, nes paminklą galės lankyti tik ribotas tėvynainių skaičius, o tuo tarpu jo raštų rinkinys pasieks mus visur ir kiekvieną, ir mes gebėsime visada grožėtis jo didžiuoju literatūriniu palikimu jį įsisavindami.

Savotiškai tragiškas lietuvių rašytojo likimas. Jis yra blaškomas, kaip blaškoma ir visa lietuvių tauta. Kažin ar rastume iš naujosios kartos bent vieną lietuvių rašytoją, kuris būtų galėjęs ramiai savo amžių nugyventi tėvynėje ir būtų buvęs apsaugotas nuo "įsipareigojimų" tarnauti svetimiams dievams. Prieš pirmąjį pasaulinį karą daugelis mūsų kultūrinių, o jų tarpe ir

rašytojas V. Krėvė, pradėjo savo karjerą Rusijoje. Nepriklausomybės laikais, galima sakyti, visa mūsų rašytojų brolija susi-

rinko tėvynėje, ir per dvidešimt laisvės metų mūsų literatūra suklestėjo taip, kaip ji niekad nebuvo klestėjusi per visą Lietuvos ilgą istoriją.

Atėjo antrasis pasaulinis karas, ir mūsų plunksnos darbininkai vėl tapo išblaškyti po pasaulį. Šiandien net tolimoje Australijoje mes turime lietuvių rašytojų koloniją... Tie, kurie liko

tėvynėje, pasidarė komunistų partijos klapčiukai ir agitatoriai ir savo talentus degina didesnei Kremliaus garbei, o tie, kurie nenorėjo pasiduoti dvasinei vivisekcijai ir savo kūrybinę laisvę parduoti už 30 skatų savo tautos amžiniams priešams, pasirinko tremtį ir čia, kaip žuvys po ledu plūdkdamiesi dėl kasdienės duonos kąsnio, stengiasi išsau-

goti ir testai kolau lietuvių literatūros tradicijas.

Mes galime pasidžiaugti, kad paskutiniųjų kelių pasirinko ir V. Krėvė. Didžiųjų vyrų ryžtas tam tikrais tragiškais istorijos momentais apleisti savo kraštą ir pasirinkti tremtį įprasmina ir pačią tremtį. Jei V. Krėvė būtų pasilikęs tėvynėje, tremties kultūros dirvoje mes būtume vi-

są laika įauję didelę spragą, jei ne tuštumą. Turėdami savo tar-

Be abejo, V. Krėvė priklausio visai lietuvių tautai, kur ji būtų nublokšta ir kokiais vergijos pančiais ji būtų apkata. Bet mes, Amerikos lietuviai, jaučiamės laimingesni už kitur nu-

Krėvė gyveno tarp mūsų ir baigė čia savo dienas. Iš to išryškėja ir J. Kapočiaus užsimojimo svarba išleisti jo raštus. Jei V. Krėvės raštai nebūtų surenkami ir išleidžiami, mūsų jaunajai kartai nebūtų įmanu su jais susipažinti, ir tai būtų visokių rūpų nuostolis, nes jo raštus plazda gyva, amžina lietuvių dvasia, nes savo raštuose pasi- lieka gyvas ir didysis jų kūrėjas, Dzūkijos krašto sūnus...

Ir baigiant reikia įsakmiai pabrėžti, kad V. Krėvės nemirtingiems kūriniams suteikiamas didžiojo rašytojo vertas techninis apipavidalinimas. Jo knygoms parinktas puikus popierius, gražus šriftas ir be jokių priekaištų skoningas įrišimas. V. Krėvės raštų išleidimas gali patenkinti, kad ir reiklausio gražios knygos mėgėjo skonį, jau nekalbant apie turinį. Su kiekvienu tomu Juozas Kapočius deda naują plytą didžiojo rašytojo paminklui...

BOSTON

Dr. Vinco Kudirkos 100 metų gimimo sukakties minėjimą rengia Amerikos Lietuvių Tautinės S-gos Bostono skyrius gruodžio mėn. 13 d. 7 val. vak. savo namuose, 484 E. 4th St. Minėjimo programa: Tufts universiteto dėstytojo Vytauto Kavolio paskaita apie Dr. V. Kudirką. L. E. leidėjas J. Kapočius atidengs Dr. V. Kudirkos portretą. V. Cepaitė ir R. Norvaišaitė skaitys iš Dr. V. Kudirkos raštų. Muzikinę dalį atliks solistas J. Adomavičienė ir St. Liepas, akomp. komp. J. Gaidelis, ir kanklininkai jaunieji S. N. ir G. Vaičiuliai. Programai vadovauja rašyt. St. Santvaras.

Po minėjimo kuklios vaišės II aukšto salėje. Minėjimo programa bei kalbos bus įrašytos juoston.

Lapkričio 23 d. Tautinės S-gos namuose įvyko Lietuvos kariuomenės 40 m. minėjimas, kuriam vadovavo skyr. "Ramovė" pirm. J. Krutulis. Gana įdomią paskaitą skaityt Dr. J. Girmius. Pritaikintus eilėraščius pasakė artistė I. Nikolskytė, Griežė-Jurgelevičius paskaitė ištrauką iš knygos "Vyrai Gedimino kalne". Minėjimas baigtas Lietuvos Himnu ir žuvusių už Lietuvos laisvę pagerbimu.

Amerikos Lietuvių Tautinės S-gos Bostono skyrius savo namuose rengia N. Metų sutikimą gruodžio mėn. 31 d. Sutikimo banketo programa prasidės 10 v. v. Vietos rezervuojamos iš anksto užsiskiusiems per valdybos ar komisijos narius.

LOS ANGELES

SCENOS MEGĖJŲ SUSIRINKIMAS

LB apylinkės valdyba kviečia Los Angeles scenos mėgėjų būrelį reorganizacijai susirinkimą gruodžio mėn. 13 d. (šeštadienį) 6 val. p. p. šv. Kazimiero parapijos apatinėje salgje. Buvusiems šios grupės aktoriams ir rėmėjams yra išsiuntinėti asmeniškai pakvietimai, tačiau susirinkimam yra kviečiami ir visi kiti, kurie scenos menu įdomaus ar vėliau į Los Angeles yra atsikėlę, ir kurių adresai nežinomi.

NAUJAS MOKYTOJAS MOKYKLOJE

Pasitraukus komp. B. Budriūnui, dainavimo mokymą šv. Kazimiero parapijos lituanistinėje mokykloje perėmė muzikas A. Narbutas. Naujasis mokytojas turi ilgą muzikinės veiklos patirtį: Lietuvoje, tremtyje Vokietijoje ir vėliau Kanadoje yra vargoninkavęs, mokytojaves ar vadovavęs chorams. Šiai lituanistikos mokykla muz. Narbutas jau ir anksčiau yra talkininkavęs.

B-nės inf.

Atvyk dalyvauti su Society JO ŠVENTINIAM KARNAVALE EUCLIDE

per DIDĮJį ATIDARYMĄ Society's naujo EUCLID SHORE SKYRIAUS

240 East 228th STREET

in the 228th Lake Shore Shopping Center.

**SPECIALIAI
ATIDARYTAS NAMAS
PIRMADIENIO VAKARE
5 IKI 8 VAL. VAK.**

**10,001 PRIZAS
TIK UŽSIREGISTRUOK
★
Suvenyrai kiekvienam**

**GAIVINĄ
GĖRIMAI
KIEKVIENAM**

**Būk nufotografuotas
"Švenčių karnavalo"
metu**

**DAUG VIETOS
AUTOMOBILIAMS
PASTATYTI
•
Drive-in Bankig**

**Atidaryk sąskaitą
ir gauk
REGISTRUOTO
KLIJENTO KORTELE**

**Atvyk kiekvienu metu, banko darbo valandomis, 9:30 a. m. iki 2:30 p. m. nuo
pirmadienio iki penktadienio ir 4:30 p. m. iki 6:00 p. m. penktadienį**

**Society
FOR
SAVINGS**

Society

**Society
NATIONAL
BANK**

MEMBERS FEDERAL DEPOSIT INSURANCE CORPORATION

Cleveland APYLINKĖSE

Gruodžio 17-osios minėjimas

Tradicinis gruodžio 17-osios minėjimas įvyksta gruodžio 14 dieną, 4 val. po pietų inž. Algirdo Nasvyčio rezidencijoje, 10823 Magnolia Drive. Bus trumpa muzikos programa, jaunųjų pasirodymas ir paskaitėlė. Minėjimą rengia Tautinė Sąjunga. Norintieji tame minėjime dalyvauti praneša skyriaus pirmininkui Julijui Smetonai, ER 1-4333 ar ER 1-4675, Dirvos redakcijai ar skyriaus valdybos nariams. Visa lietuviškoji visuomenė maloniai kviečiame tame minėjime dalyvauti.

J. S.

Kam virti namie,

jei gardžiai ir socialiai pavalgysime pietus pas mūsų mielas būritutes gruodžio 7 d. 11 val. 30 min. lietuvių apatinėje salėje. Kainos prieinamos. Rengėjos kviečia visus.

Ką padarė Maželis?

Daugelis sako, kad režisierius P. Maželis turėjo sunkumų, statydamas naująją "Penki stulpai turgaus aikštėje" dramą. Autorius Landsbergis nenorėjo savo dramai jokių dekoracijų. Vieni jo veikėjai — simboliai, kiti — realūs. Režiseriui teko ieškoti santūrių formų spalvose, judesy, ir vis dėlto pasakyti tai, ko norėjo autorius. Kas gi, iš tikrųjų, yra Dainotojas (Maželis), Partizanų vadas (Dučmanas), Partizanų ryšininkė (Zilionas), sekretorė (Morkūnienė), tarytojas (Gatautis) ir kiti veikėjai? Ar jie privalo gyventi pagal tai, kokios jiems skirtos pareigos, ar virš pareigos jie yra tikrai žmonės? Aiškiau pasidarys kiekvienam, kas šį šeštadienį, gruodžio 6 dieną, 7 val. vak. atvyks į lietuvių salę antrą kartą pasižiūrėti Penkių stulpų dramos.

Antrąjį spektaklį rengia Radijo Klubas. Tikimės, kad mėgstantieji teatrą ir norintieji pamiršti Tėvynės Garsų radiją atvyks į šį spektaklį. Bilietai — rezervuotos vietos po 2 dol., visos kitos vietos po 1 dol.

(Skelb.)

Tėvų Komitetas padės

Naujosios Parapijos Lituanistinės mokyklos tėvų komitetas sutiko padėti Tėvynės Garsų radijui, surengdamas bufetą po Penkių stulpų dramos, kuri statoma šį šeštadienį, gruodžio 6 d., 7 val. vak. lietuvių salėje.

Iš ALB VEIKLOS

Išios Apylinkės ruošiamas deklamavimo, dailiojo skaitymo ir kalbėjimo konkursas įvyksta gruodžio 7 d. 11:30 val. lietuvių salėje. Konkurso praveisti apylinkės valdyba sudarė komisiją iš šių asmenų: P. Karalius ir P. Dobrovolskis — Vyskupo Motiejau Valančiaus Lituanistinės Mokyklos; Zigmąs Peckus — Vaidylos Teatro, Vida Kasperavičiūtė ir Vytautas Braziulis — Pirmosios Apylinkės atstovai. Kadangi konkurso laimėtojams skiriamos piniginės dovanos, kaip patyrimo, konkurse numato dalyvauti gražūs būrelis mūsų mokyklinio jaunimo.

Naujiems Metams sparčiai artėjant, kurių bendrą visų tautiečių sutikimą ruošia I Apylinkės Valdyba, jau dabar aptariama šio parengimo pobūdis ir apimtys. Kaip numatoma, Naujų Metų sutikimas bus šeimyninio

pobūdžio, su trumpa šiai paskirčiai paruošta menine programa, kuria paruos Vaidylos Teatro bendradarbiai. Apie šio pobūdžio tvarką plačiau bus pranešta vėliau.

I Apylinkės Valdyba, siekdama plačiau ir išsamiau supažindinti bendruomeninius ir nebedruomeninius su savo darbais bei sumanymais, yra nutarusi dar šiais metais pradėti leisti rotatoriumi spausdinamą informacinį leidinį, kaip patyrimo, bus tokie skyriai: a) bendrinis, kuriame bus pasisakoma svarbesnėmis bendruomenės gyvenimo klausimais, b) švietimo, c) kultūrinių darbų, d) jaunimo ir e) informacinių skyriai. Leidinį tvarkys redakcinė komisija, kurią sudaro Jonas Virbalis, Algirdas Bielskus ir Vytautas Braziulis. Medžiaga mėnėtam leidiniui jau telkiama.

Dėmesio šachmatininkams!

Gruodžio 7 d., 3 v. p. p. lietuvių svetainės viršutinėje salėje įvyks šachmatų simulas, kurį duos inž. A. Nasvytis.

Kviečiame šachmatininkus skaitlingai dalyvauti, taip pat ir jaunimą. Turintieji šachmatų — atsineškite. Registrui prie įėjimo.

Kviečiame ir žiūrovai.

Clevelando liet. šachm. klubo valdyba

Pilėnų tuntu išteikta vėliava

Lapkr. 27 d. Lietuvių Klubu salėje Clevelando Pilėnų ir Neringos tuntu jubiliejinėje Suičioje bendrai atšventė Lietuvos Skautų S-gos 40 m. sukaktį.

Įnešus vėliavą, sueiga pradėta tautos himnu. Pilėnų tuntu sk. tėvų-rėmėjų k-tas šią šventę nepaprastai atžymėjo padovanodamas Pilėnų tuntu vėliavą. Kun. J. Goldikovskis pašventino vėliavą ir savo žodyje apibūdino skautybės šūkio — Dievui, Tėvynei ir Artimui! bei vėliavos simboliką. Krikštavėliai buvo paskutiniuoju Lietuvos Skautų S-gos šefo našlė p. Sofija Smetonienė ir JAV Lietuvių Bendruomenės pirm. St. Barzdukas ir jaunosios kartos atstovai — pskt. Jūratė Laikūnaitė ir pskt. Remigijus Vizgirdas. Vėliavos pašventinimo aktą pasirašė apeigų vykdytojai ir Pilėnų t. vienietų vadovai.

Tuntu vėliavą su linkėjimais augti ir klestėti išteikė sk. tėvų k-to pirm. Ed. Steponavičius Tuntininkas v. s. Pr. Karalius, jį priimdamas pažadėjo tuntu vardu vėliavą pargabinti laisvąjį tėvynėn. Vienetų vadai pagerbė vėliavą.

Pilėniečius jautriai sveikino Neringos tuntu. sktn. A. Petukauskienė, p. S. Smetonienė, St. Barzdukas, pskt. J. Laikūnaitė. Pskt. R. Vizgirdo pakviesti visi sveigos dalyviai susikaupimu pagerbė žuvusius Lietuvos Skautų S-gos narius. Lietuviškasis Rūpintojėlis, su skautais atkeliavęs į Lietuvos pakelės Clevelandan, šioje sueigoje tarp dviejų degančių žvakių buvo tartum liudininkas visų iškiliųjų ir skautiškojo ryžto žengiant į penktąjį Lietuvos skautybės dešimtmetį.

Brolijos Vyriausiojo Skautininko įsakymu skautiškojo 40-mečio proga apdovanoti: ordinu Už NUOPELNU — sk. rėmėjai Edv. Steponavičius, Ant. Rukšėnas ir Ona Žygienė, jūrų pskt. Pr. Petraitis ir pskt. R. Vizgirdas; VĖLIAVOS ŽYME — vlt. Dž. Kižys ir vlt. Š. Peckus; PAŽANGUMO ŽYME — vairininkai Alb. Korsas-

kas, Arv. Kižys, Ad. Mėlynauskas ir Gytis Motiejūnas. Tuntin. v. s. Pr. Karalius, išteikdamas garbės ženklų juosteles, gražiai apibūdino apdovanuotųjų nuopelnus lietuviškai skautijai, o ypač Pilėnų tuntu.

Paskaitytį tuntininkų įsakymais, kuriais atžymėti vienietų vadovų pasikeitimai bei pakėlimai į vyresn. laipsnius. Trims vytautėnams, išlaikiusiems atitinkamus egzaminus, išteikti žydri oro skauto kaklaraiščiai.

Užbaigus rikiuotės dalį, sueiga sveikino LVS Ramovės Clevelando skyr. pirm. mjr. A. Jonaitis, sk. tėvų k-to narys A. Rukšėnas, libniečių vardu St. Lazdinis, LB Clevelando I-os apyl. vardu F. Eldimtas ir pirmasis Lietuvos Skautų Brolijos Vyriausiasis Skautininkas vyr. sktn. V. Šenbergas. Raštu sveikino Brolijos Pirmūnas v. s. P. Jurgėla, atsijusdamas Vytauto Didžiojo paveikslą, ir Liet. Stud. Santaros Clevelando skyrius.

Sueiga užbaigta laužu, kurį pravedė pskt. Rimvydis Bajoraitis.

Jūrų budžių pobūvis

Lapkr. 23 d. Čiurlionio namuose Clevelando Pilėnų tuntu Martyno Jankaus jūrų budžių įgula surengė buriavimo sezono uždarymo vakarienę. Pobūvis, vedamas vlt. D. Kižio, jaukiai ir nuotaikingai praėjo. Kalbėjo Pilėnų tuntininkas v. s. Pr. Karalius ir j. sk. rėmėjas Z. Peckus. Jūrų budžių įgulos vadas j. v. s. VI. Petukauskas papasakojo svečiams apie jūrų budžių veiklą ir apibūdino jų tikslus. Pobūvis pajairintas dainomis, šokiais ir žaidimais.

Lietuvių Bendruomenės 2-ji apylinkė

turėdama šiuo metu vieną iš svarbiausių tikslų paremti Naujosios parapijos statomos mokyklos fondą, lanko lietuvių ir renka nario mokestį ir aukas. Rengiasi ir Naujų Metų sutikimui. Valdybos prašoma, dailininkė Vlada Stankaitė-Abraitienė sutiko išdekoruoti Naujosios parapijos salę Naujų Metų sutikimui. Mūsų dailininkė išpuošs salę, visiems bus miela ir jauku joje sutikti Naujus Metus. Bus

duodama šiltų valgių vakariene su išgerimais. Veiks ir bufetas. Šokiams gros geras orkestras. Meninę programą paruos kultūros sekcija. Gautas pelnas bus skiriamas statomos mokyklos fondui.

Atsimenant, kad dabartinė sėdė nedidelė, o norint žinoti, kiek užsakyti valgių ir gėrimų, apylinkės valdyba maloniai prašo visus įsigyti bei užsisakyti bilietus iš anksto pas kun. dr. K. Širvaitį, M. Valienę, J. Sadauską, O. Mikilionienę, E. Nainienę, S. Stasiene, A. Mackevičienę, J. Čepienę, P. Graičiūnienę, L. Staškūną ir J. Žuką.

Ohio Lietuvių Gydytojų S-gos suvažiavime išrinktoji valdyba pasiskirstė pareigomis: Henr. Brazaitis — pirm., Jonas Stankevičius — vicepirm., Kazys Ambrozaitis — sekr., Vladas Ramanauskas — izd. ir Dan. Degesys — narys.

Naujausio modelio automatiški elektriniai dulkių siurbiai — valytuvai "Electrolux"

gaunami per Vaitiekų Morkūną, 536 E. 118 St., Cleveland 8, Ohio, telef. MU 1-2762.

Duodama ir kreditan priskaitant normalias palūkanas. Teikiama visokeriopas patarnavimas — aparatų taisymas ir reikiamų dalių pristatymas.

NAUJAS DIRVOS ADRESAS

6907 Superior Ave.,
Cleveland 3, Ohio

Maloniems klientams pranešame, kad Clevelando lietuvių radijo vedėjas

JUOZAS STEMPUŽIS

išlaikė Ohio valstybės nekilnojamo turto pardavėjo egzaminus ir pradėjo dirbti mūsų naujoje įstaigoje 118 9 ST. CLAIR AVENUE.

Parduodami ir pirkdami namus prašom kreiptis į kvalifikuotą mūsų naująjį bendradarbį Juozą Stempužį.

Telefonai — darbo valandomis PO 1-8313, namų — UL 1-2426.

CAPAS REALTY COMPANY
13923 Euclid Avenue
MU 1-4515

Thornhill gatvė labai geras vienos šeimos namas

Gražus sklypas, garažas. Namą galima tuoj užimti.

Geras dviejų šeimų namas. Po 5 kamb., Eddy Rd. Labai pigus.

Trijų ir dviejų šeimų labai gerai namai Naujosios Parapijos rajone.

East Shore Realty
Juozas Mikonis — brokeris
780 E. 135 St. Telef. IV 1-6561
Namų telef. MU 1-2154

PARDUODAMAS DVIEJŲ ŠEIMŲ NAMAS

Neff Rd., prie bažnyčios, po šešis didelius kamb., du gaso pečiai, du garažai, gražus sklypas. Buvusiam savininkui išvykus į Floridą, namas parduodamas su visais baldais. Už abu butus nuomos gaunama j mėnesį \$310.

Saukite Paul Mikšys, namų telef. LI 1-8758 arba office Kovac Realty 960 E. 185 St. KE 1-5030

2 šeimų namas

parduodamas savininko. Bayliss Ave. EX 1-0919

(93)

Išnuomojamas

5 kambarių butas II aukšte. Dujom šildomas. \$75.00 mėnesiui. 7211 Superior Ave. (93)

Intininkų rungtynės

gruodžio 4 d. 8:30 v. v., Cleveland Arena, susitikis garsieji broliai Gallagher su Di Paolo ir Snyder. Bus eilė ir kitų susitikimų. Bilietų kainos nuo \$1.00 iki \$3.00. (Sk.)

Parduodama valgykla Rūta, esanti 7023 Superior Ave. Šaukti telefonu EN 1-9469 nuo 5 val. iki 8 val. vakaro. (92)

E. 125 St. Clair

labai geras vienos šeimos namas, įrengtas 3 aukštas, garažas, gražus sklypas, arti susisiekimo.

E. 222 Lake Shore

naujas 2 šeimų, po 3 miegamus abiejuose butuose, garažai.

RAY NAUSNERIS,

Namų prekyba; namų, baldų ir automašinų apdrauda.
27950 Lake Shore Blvd.
Cleveland 32, Ohio
Ofiso AN 1-1990
Namų LI 1-9216

D E M E S I O ! GLOBE PARCEL SERVICE, INC.

Persiūcia Jūsų sudarytus naujų daiktų siuntinius į Lietuvą ir visas Rusijos sritis, apmokant muitą siuntėjui. Gavėjas nieko neturi primokėti.

Galima siųsti iki 44 svarų, jeigu persiunčiamieji daiktai telpa dėžėje, kurios d. dis nustatytas JAV pašto taisyklė. Maistą kartu su rūbai siųsti neleidžiama.

Nepatikėkit sav. brangių siuntinių į neaiškias, niulančias tarpininkauti rankas.

Globe Parcel Service Inc. siūčia su Inturisto įgaliojimai. Siuntiniai pilnai apdrausti.

Siuntėjų patogumui turime gerų vilnonių medžiagų, odų, skarų, skarelų, batukų. Šios prekės parduodamos siuntėjams saikingai.

Adresas: 1313 Addison Rd. Kampas Superior ir E. 71st St. Tel.: UT 1-0836

PARENGIMŲ KALENDORIUS

1959 m.

Sausio 31 d. lietuvių salėje vaidinimas. Rengia 68 Balfo sk.

Gegužės 2 d., Slovenian Auditorium JAV ir Kanados jaunųjų dainininkų konkursas. Rengia Dirva.

Dirvą būtinai pasiūlyk savo

kaimynui susipažinti ir po to

paragink ją užsiprenumeruoti.

J. S. AUTO SERVICE

Sav. J. Svarcas
1254 Addison Road
Tel. HE 1-6352
Atdara nuo ryto 8 iki 7 v. v.

AUTOMASINŲ TAIŠYMAS

Mašinų viršaus taisymas ir dažymas; motorų, stabdžių patikrinimas ir taisymas, greičio dėžės ir kt. mašinų dalių įdėjimas. Parduodami amžini akumuliatoriai.

24 hours towing.

Dienos telef.: HE 1-6352.
Nakties telef.: LI 1-4611.

J. CIJUNSKAS LAIKRODININKAS

Taiso ir parduoda laikrodžius apyrankes ir kitas brangenybes. Saziningas ir garantuotas darbas prieinamomis kainomis.

753 E. 118 St.

Cleveland 8, Ohio

Telef.: LI 1-5466

EAST CLEVELAND—EUCLED & SUPERIOR AVE.
SAVINGS EARN OPEN EVERY SATURDAY UNTIL NOON
3 1/2% SUPERIOR SAVINGS
ACCOUNTS INSURED TO \$10,000 HOME AND REMODELING LOANS
CORNER 68TH—SUPERIOR AVENUE

I. J. SAMAS JEWELER

Sveicariški ir geriausi Amerikos laikrodžiai
Laikrodžių taisymas. Brangenybės. Įvairus dovanų pasirinkimas.

7007 Superior Ave. Greta Ezella Theatre
Telef.: EX 1-3969. Bute: WA 1-2354

P. J. KERSIS

609 Society for Savings Bldg.—Cleveland, Ohio
OFISO TELEF.: MAIN 1-1773. REZIDENCIA: PENINSULA 2521

Norėdami pigiai pirkti namus mieste arba priemiesčiuose, kreipkitės į mane, gausite pigia kainą. Taipgi gausit patarnavimą įvairuose apdraudos-insurance reikaluose.

Sutaisau paskolas pirmo morgio. Patarnavimas ir išpildymas garantuojama. Kreipkitės į mane telefonu arba asmeniškai.

LIETUVIŲ KLUBAS

6835 SUPERIOR AVE. EX 1-1143

Lietuvių Klubo Direkcija, visus lietuvius ir jų draugus, kviečia nepamiršti 1958 m. lietuvių klubo.

Praleiskite laisvalaikį su savais savuose namuose. Klubas turi įvairių garsiakalbių. Sėdėdami bet kurioje vietoje, galite klausyti muzikos, lietuvių radijo vandenė. Visą laiką veikia televizijos aparatas. Penktadieniais veikia lietuviškų valgių virtuvė.

Atsilankę neapsiriksime, visi patogumai Jums.

JAKUBS & SON FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui
Della E. Jakubs & William J. Jakubs
Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamotojai
35 metų simpatingo ir rimto patarnavimo.
6621 Edna Avenue 936 East 185 St.
EN 1-1763 KE 1-7770

CleveChecks

SPECIAL BUDGET CHECKING ACCOUNTS

REGULAR CHECKING ACCOUNTS, TOO • USE THE ONE BEST FOR YOU!

The Cleveland Trust Company

65 CONVENIENT BANKING OFFICES
MEMBER FEDERAL DEPOSIT INSURANCE CORPORATION

NERA GERESNES DOVANOS!

SPALVOTAS TELEFONAS MAMAI

Suteik motinai laimės šią Kalėdų proga, padovanodamas pridėtinį spalvotą telefoną jos virtuvėje, miegamajame arba skalbykloje. Ta dovana pasakys, kad jūs rūpinotės ja ir pagalvojote, kiek žingsnių ji gali sutaupti... kokių privatumo ji gali pasidžiaugti... koks patogumas ištisus metus yra patogus pagalbinis aparatas tuose kambariuose, kuriuose ji dažniausiai būna. Užsakyk šią prasmingą dovaną mamai jau šiandien. Ryškiai juoda arba vienos iš devynių gražių spalvų. Šauk OHIO BELL.

the OHIO BELL telephone company
MA 2-9900

DIRVA

THE FIELD

Redakcijos ir administracijos adresas — DIRVA, 6907 Superior Ave., Cleveland 3, Ohio. — Telefonas: Henderson 1-6344. Redaktorius Balyš GAIDŽIŪNAS (buto telefonas: GL 1-3976).

JAUNIMO TEMOMIS

V. GRUODZIUS

(Tąsa)

III. Tautinės atsparos taškai ir slenkščiai

— Praeitį ir "praeitį"

Dažnos priverstinės esigracijos tragedija yra ta, kad jos žmonės eina tolimesniais gyvenimo takais, perdėtai atsigręžę atgal, galėtume pasakyti, eina lyg atbuli, veidu atsisukę į užpakalį. Ir, aišku, atsilieka. Atsiliekdami, išsitemia susigraujuje. Ir tada iškrenta iš tautinės rikiuotės našiųjų eilių.

Šį polinkį turi tie, kuriems jų asmeninė praeitis mirazū užstoja realųjį akiratį. Jie nebeįmato sveikos išeities ateitį, bet traukia atgal. Tačiau gyvenimas niekad neina atgal.

Tai pavojinga ir alinanti liga, kurią skaudžiai pergyveno bajoriškų rusų emigracija po Pirmojo pasaulinio karo.

Jaunimas praeities tokia prasme neturi. Jis susikaupęs žvelgia į ateitį. Tokia jo prigimtis. Žengdamas pirmyn ir nesidairydamas atgal, jis vienok graibstosi už tautinės atsparos taškų, kad tvirtiau galėtų žengti bet žengti vien pirmyn.

Čia lengvai gali susidaryti naujas konfliktas tarp senimo ir jaunimo pažiūrų. Ir vėl visai be reikalo. Nes kelias į lietuvišką sąmoningumą nėra kelias atgal, bet atrinktas kelias kelių pynėje veržtis pirmyn.

Kai Kudirkos žodžiais Lietuvos himne pastatoma spindinti rodyklė "iš praeities tavo sūnūs te stiprybę semia", ji rodo ne į vakarykščią kiekvienam asmeniškai savaip patogią praeitį, bet į lietuvių tautos didingus praeities siluetus, pavyzdžiais kalbant, — į tokius dalykus, kaip: kunigaikštiskas veržlumas (valstybė nuo jūros lig jūros), teisingumo logika (Lietuvos Statutai), socialinis pažangumas (valakų reformos), žmoniška tolerancija (mažumų politika), gaspadoriškas talentas (gerbūvio pažanga) ir t.t. Dalykai, kuriais gali didžiulius toli gražu ne visos tautos, ir tai tik atskirais savų istorijų laikotarpiais.

Šia prasme jaunimui praeitis yra stiprybės šaltinis, jo kruopščiai ieškomas. Jei Lietuvoj gyvenusiems jaunimui teigiami ir gražūs praeities vaizdai turėjo skatinamosios reikšmės, tai emigraciniam lietuviškam jaunimui tai yra psichologinė būtinybė jo tautinei sąmonei rutuliotis.

Tokių teigiamų momentų, didesnių ir mažesnių, mes turime apščiai ir iš senovės ir iš paskutiniojo nepriklausomybės laikotarpio, kartais tikrai žavių ir nepakartojamų. Štai jaunimas ir ieško šviesiųjų spindulių iš Lietuvos praeities ir sau sustiprėti ir prieš kitatautį pasigirti. Jis siekia tautinės atsparos turėklą, bet dažnai atsimuša į slenkstį. Pavyzdžiui.

— Literatūra

Emigracija — sunkus lietuviškai knygai laikotarpis. Spaudos draudimo (1864-1904), neturėjusio pavyzdžio žmonijos kultūros istorijoj, užgrūdinti, lietuvių palyginti nemažą knygų skaičių išspausdina. Tas skaičius būtų pakankamas, jei būtų gerai atrinktas. Kai pasirodo nauja knyga, vaizduojanti Lietuvos gyvenimo nuotrupas, jaunimas griebiasi už jos, kaip už brangiausios dovanos. Bet kai jis joje perskaito apie tokias miesčio-

niško iškrypimo žaizdas (kurių, neginčydamas, taip pat buvo ir Lietuvoj), kurias ir išgyvenusiame paslėpt norėtųsi, arba, kai nei iš šio nei iš to gauna 19 amžiaus pradžios Prancūzijos miestelio pakirmijusios dorovės klasiško aprašymo pusėtinai gerą vertimą, ką jaunimas gauna?

Čia nekeliamie abejonių dėl tokių išėjusių veikalų šiaip jau literatūrinės vertės nei dėl jų autorių bei vertėjų talentingumo. Tokie veikalai gali būti priimtinai, kada šalia jų knygų rinkoje yra turtinga pasiūla ir kitokių lietuviškų knygų, kaip Pietario ALGIMANTAS, Donelaičio METAI, Vaižganto PRAGIEDRULIAI, Maironio JAUNOJI LIETUVA, Mickevičiaus PONAS TADAS, Krėvės DAINAVOS SALIES SENŲ ŽMONIŲ PADAVIMAI ir t.t. ir t.t. Panašaus turio veikalų turėjome ir iš Nepriklausomos Lietuvos išaugusios rašytojų kartos.

Bet kiekvienos knygos, kurios pasirodymas buvo teigiamas reiškinys 1934 metais Lietuvoj, perspausdinimas 1955 metais emigracijoje gali pasidaryti slėgiančiai žalingas, jei leidėjas ir autorius neatjaus jaunimo buities.

Prieš trejetą ar ketvertą metų, kada didesniu būriu lietuvių studentai žengė į amerikinius universitetus, gal atmename vienos studentės atvirą laišką vyresniajai kartai, atspausdą vieno savaitraščio puslapiuose, maldaujamai šaukiantį: duokite mums gražios literatūros apie Lietuvą, kurios rėms nesame matę, arba jos visai neduokite, bet nenuodykite lietuviškumui atsparos ieškančios jaunos sielos nelėsių kvapais ir supūliavusių žaizdų vaizdais.

— Politika

Arba vėl Lietuvoje turėjome partijų daug. Daugiau, nei anglosaksų kraštuose, bet gal ne tiek dar daug, kaip agoniskai triukčiojusioje Prancūzijoje matėme. Jos turėjo savas programas, savus politinius metodus, savas savitarpinės kovos taktikas. Nepriklausoma valstybė gali leisti sau politinių partijų atsirastis net ir tada, kada vidutinio žmogaus mastu jų įtampa pasiekia protarpiais nebesuvaržinamas ribas.

Emigracijoje politinis tautos susiskaldymas pažiūromis bei įsitikinimais savaime dar nieko blogo nežada. Gal net priduoja gyvumo bei spalvingumo. Visai kas kita — jų savitarpinį varžybų neatoriarškumas.

Siose eilutėse nebus nė mažiausios intencijos kurią partiją smerkti ar teisinti, nei bandyti nustatyti, kas yra dėl toliau patiekiamų faktų lietuviškame politiniame gyvenime kaltas, o kas — šventas. Vienok visa dėl to, kad kas nors gali pasijusti nevysai patogiai savo sėdimoje politinėje kėdėje, dar negalima nekreipti dėmesio į pačius faktus.

Faktas lieka faktas. Juo labiau — tada, kai jis veikia mus neigiamai ir užduoda smūgį jaunimui jo tautinės sąmonės brandoje. Faktas. Lietuviškos emigracijos visuma šiandieną dar vis neturi vieno ir visiemis bendro autoriteto. Reikalai, nuomonės ir sprendimai plaukia per bent šešis viensėdžius centrus, alfabetiškai: ALTas (Amerikos Lietuvių Taryba), DT (Diplomatinė Taryba), LK (Laisvės Komitetas), LNT (Lietuvos Nepriklausomybės Taryba), PLB (Pasaulio Lietuvių Bendruomenė) ir VLIK (Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas).

Irgi faktas. Tarp šių institucijų santykiai dar vis nėra nei padoriai diplomatiškai nei nuoširdaus bendradarbiavimo pobūdžio.

Taip pat faktas. Yra politinių grupių, kurios norėjo įsirikiuoti į VLIKą, bet joms nebuvo leista. Yra grupių, kurios buvo VLIKe, bet jos iš ten išstūmotos. Ir yra grupių, kurios buvo VLIKe, bet pačios iš jo išėjo.

Ir vėl faktas. VLIKas, sudėtas iš demokratinų partijų atstovų, skelbdamas demokratinės Lietuvos sieki, eidamas vadovauti demokratiskai nusiteikusiai lietuviškai emigracijai, per 15 ar 20 savo egzistencijos metų dar vis nepriėjo prie rinkimų.

Dabartinis jaunimas neatnarpėlios suraizgytų lietuviškų partinių siūlų, kurių neatnarpėjo vyresnieji, dargi būdami namie. Net ir įsprausdas teisėjo kreslan, jaunimas čia negalės padaryti galutinio sprendimo, kuri partija kuriai daugiau nusikalto tenai, dar Lietuvoj: greičiausia, visos turi nuodėmių, už kurias galėtų atgailauti, ir visos turi nuopelų, kuriais galėtų pasididžiuoti. Ir jaunimas niekad nesupras, kad vardan prieš 20-40 metų pasireiškusių Lietuvoj politinių vaidų, tų politinių institucijų palikuonys šiandieną ir nebe Lietuvoj dar vis negali tvirtai susėsti prie bendrojo stalo ir sutarti, ką galėtų atlikti suderintomis pajėgomis bendrajam Lietuvos ir lietuviškosios emigracijos labui.

Garbė Apvaizdai, kad jaunimas dar nepasiekė šio tragiško pavyzdžio. Jaunimas taip pat grupuojasi pagal skirtingas pasaulėžiūras. Šviesa, Skautai, Studentų Santara, Neo-Lithuanai, Ateitininkai ir neorganizuoti studentai yra skirtingų pažiūrų. Bet jie darniai visi sutelpa bendrojo Lietuvos Studentų Sąjungos organizacijoje. Ir rinkimus Valdybon net kasmet praveda. Dėl kėdžių valdyboje pasibaksenoja, bet vieni kitiems į plaukus nekimba. Ir bendrus programinius suvažiavimus suroošia. Net propagandinį žurnalą kitataučiams — Lituanus — spausdina. Dėl pirmininko vietos dženelmeniška sutaria, lyg nujaustų, kad visiems sveikiau, jei pirmininku neužsisib vis vienos ir tos pačios, nors daugumą turinčios, studentų organizacijos žmogus. Ak, kad visas tas bendradarbiavimo, ne savitarpinio nustelbimo, nuotaikas galėtume perkelti iš Studentų Sąjungos į patį VLIKą...

(Bus daugiau)

Tik Dirva skaitydamos sužinosi kaip gyvena viso pasaulio lietuviai.

DAR JOS GALITE KALĖDOMS SIŪSTI PINIGUS Į LIETUVĄ

GREITAI • GERIAUSIAI • LENGVAI PINIGAI Į LIETUVĄ

10 Rublių už 1 — Mokestis \$5. — iki \$50.00

PILNAI GARANTUOTA KVTAS PAROPINAMAS EXPRESU PER 2 SAVAITES

GRAMERCY DEPT. D. 118 East 28th St. New York, N. Y.

KVIETIMAS CHICAGOS IR APYLINKĖS LIETUVIAMS ŽURNALISTAMS

Š. m. lapkričio 1 d. įsteigtas Lietuvių Žurnalistų Sąjungos Chicago skyrius, kurio valdyba kviečia Chicago ir apylinkės lietuvių žurnalistus pranešti savo adresus ir telefonus, o taip pat pareikšti raštu, kad nori būti Chicago skyriaus nariu. Pareiskimai ir adresai pageidaujami ne vėliau š. m. gruodžio 15 dienos, nes po to, greitu laiku, bus šaukiamas svarbus žurnalistų susirinkimas.

Lietuvių Žurnalistų Sąjungos istatuose yra (tarp kitų) ir tokie nuostatai dėl narių priėmimo: "2 str. Lietuvių Žurnalistų Sąjungos nariu tampa pareiskus sąjungos valdybai norą įstoti į Sąjungą ir valdybai nutarus pareiškėją priimti nariu.

3. Valdyba nutaria pareiškėją priimti nariu tik būdama įsitikinusi, kad jis nuosirdžiai pritaria Sąjungos tikslams ir iš patyrimo, įgytojo savo žurnalistiniame darbe, pažįsta lietuvių žurnalistų darbo sąlygas, reikalus ir jo profesinius bei visuomeninius įsipareigojimus.

4 str. 1. Nario priėmimą valdyba sprendžia pasiremdama duomenimis apie kandidato į narius žurnalistinį patyrimą, kuriam pripažinti minimalinė sąlyga yra ši:

žurnalistinis darbas turi būti kuriuo nors metu buvęs kandidato į narius pagrindinis užsiėmimas iš viso ne mažiau kaip vienerius metus, arba tas darbas turi būti buvęs bent žymus jo šalutinis užsiėmimas iš viso ne mažiau kaip trejus metus.

5. Igytas žurnalistinis patyrimas imamas dėmesin ir tais atvejais, kai kandidatas stojimo į Sąjungą metu žurnalistinio darbo nedirba".

Adresus ir pareiškimus gali-

ma siųsti bet kurio iš šių valdybos narių adresu:

Gintneris Antanas, 6509 So. Ashland Ave., Chicago 36, Illinois. Telefonas: HE 6-1691;

Juškevičienė Zuzana, 1616 So. 49th Court, Cicero 50, Illinois;

Dr. Paplėnas Jonas, 5647 So. Wood St., Chicago 36, Illinois. Telefonas: RE 7-8186;

Kun. Dr. Prunskis Juozas, 4545 W. 63rd St., Chicago, Illinois. Telefonas: LU 5-9500;

Dr. Sruoga Kazys, 2117 So. 49th Ave., Cicero 50, Illinois. Telefonas: TOWNhall 3-3467.

PHILADELPHIA

VISUOTINIS LB SUSIRINKIMAS

Gruodžio 7 d., (sekmadienį), 3 val. p. p., Šv. Andriejaus parapijos salėje šaukiamas metinis visuotinis apylinkės narių susirinkimas. Darbotvarkėje svarbūs klausimai, kaip apyskaitų priėmimas ir jų tvirtinimas, valdybos rinkimai. Kad nepasikartotų praeitų metų istorija, kada Bendruomenės Valdyba buvo sudaryta tik trečiame susirinkime, šiais metais visi Philadelphiajos lietuviai, turėję į šį reikalą pažūrėti visu rimtumu, ne tik gausiai dalyvaudami šiame susirinkime, bet gyvai įsijungdami į valdomųjų organų sudarymą. Visi puikiai žinome, kokią didelį darbą atlieka Bendruomenė vietos lietuviškumo palaikyme. Iš laiko ir veda radijo valandėlę. Rengia paskaitas, minėjimus, gegužinės ir kita. Rengia Vasario 16 d. minėjimus. Jau ir 1959 m. Vasario 16 d. minėjimui prie bendruomenės yra sudarytas komitetas, su pirminku teis. J. Stiklorium priešakyje. Rengia 1959 m. Naujųjų Metų sutikimą Šv. Andriejaus parapijoje. Tačiau, bendruomenė atlieka didelį darbą, ir mums reikia ją visomis jėgomis remti.

GRIGAITIO VEIKLOS PASEKOS

Jau kuris metas, Grigaitis su Vaidyla niekina ir tyčiojasi iš Bendruomenės ir jos veiklos. Tačiau šiais metais gal jau susilauks ir vaišių.

Philadelphiajos Alto skyriaus nėra ir Vasario 16 minėjimus.

rengia Bendruomenė. Surinktas ta proga aukas kasmet persuntinėdavo Altui. Štai, ir 1958 m. Altui pasiūsta 1328 dol., už kuriuos Grigaitis atsiuntė padėkos laišką. Taigi, aukos malonios, tik "posūnis", kuris dirba lietuvišką darbą ir remia Altą, yra nepakenčiamas.

Bendruomenės V-bos ir organizacijų atstovų pasitarime, įvykusiame lapkričio mėn. Vasario 16 d. minėjimo reikalu, ir kilo klausimas, ar Bendruomenė šių surinktų aukų negali sunaudoti ir kitiems lietuviškiems reikams. Niekas neginčija Alto reikalingumo ir jo vaidmens, bet daugumas negali sutikti su Alto Tarybos atskirų narių laikysena ir jų spaudoje vedama propaganda prieš Bendruomenę. Šitokiai padėčiai esant, Philadelphiajoje ir nutarta 1959 m. Vasario 16 d. surinktų aukų sunaudojimo klausimu atsklausti Bendruomenės Centro Valdybos.

DR. VINCO KUDIRKOS MINĖJIMAS

Įvyks gruodžio 13 d., (šeštadienį) 6 val. vakaro, Šv. Andriejaus parapijos salėje. Paskaitą apie mūsų veteraną skaitys svečias iš New Yorko Al. Merkelis. Po paskaitos bus meninė dalis.

ALT S-GOS SKYRIAUS

susirinkimas įvyko lapkričio 29 d. Svarstyta eilė svarbių reikalų ir nutarta prisidėti prie organizuojamos ALT S-gos Rytų apygardos. P. iš UL.

NELAIMĖ IR LIGA

Liga ir nelaimė ištinka netikėtai. Todėl tu turi užsitikrinti, kad TAVO šeima būtų apsaugota pagal Accident and Sickness planą.

NATIONWIDE INSURANCE COMPANY siūlo platų liginės, medicininę, operacinę ir nedarbingumo pajamų draudimą žemomis kainomis!

Dėl smulkesnių informacijų skambinti:

PAULINA MOZURAITIS, Agentas Tel. SK 1-2183

Ar Tavo pažįstami

jau skaito

DIRVĄ?

DIRVOS TALKA

Mums būtinai reikia 500 naujų skaitytojų. Jie turi užpildyti mirusių senų skaitytojų eiles, jie turi padėti sudaryti ir sąlygas Dirvą dar dažniau išeiti. Nepadidinę savo skaitytojų šeimos dar 500 naujais prenumeratoriais, mes negalėsime Dirvos leidimo dažinti. Be visų mūsų skaitytojų ir bičiulių talkos tas planas nebus įvykdytas. Tai žinodami mes ir prašome:

1. Užprenumeruokite Dirvą, kaip šventinę dovaną, savo artimiesiems, kurie dar Dirvos neskaito.
2. Paraginkite Dirvą prenumeruoti artimiausius savo draugus ir kaimynus.
3. Priminkite visiems tautinių organizacijų nariams, kad jų pareiga patiems Dirvą prenumeruoti ir kitus raginti.
4. Prisidėkite keliais aukos doleriais į fondą, kurio pinigais mes Dirvą užprenumeruodami likusiems Europoje, sergantiems ir į didelį vargą patekusiems.

Visi, kurie atsiųs bent vieną naują metinį skaitytoją, galės laimėti: rašomąją mašinėlę, radijo aparatą, už \$100.00 lietuviškų knygų biblioteką ir eilę kitų dovanų. Visi nauji skaitytojai, Dirvą užsisakydami patys ar kiti jiems užsakydami, gauna \$2.00 nuolaidos ir metams moka tik \$6.00.

Mes laukiame ir tikime, kad bendroje talkoje tuos 500 naujų skaitytojų surasime. Tik tegul gruodžio ir sausio mėnesiai būna paskirti Dirvos skaitytojų šeima didinti.

Talką vykdydami naudokite čia esančią atkarpą:

Prašau Dirvą 1959 metais siųsti:

Pavardė, vardas _____

Adresas _____

Prašomą siųsti Dirvą užsakė _____

(Duoti pilną užsakytojo adresą)

Drauge siunčiame \$_____ mokestį.

GERESNI NAMU STATYTOJAI VISUOMET ĮSTATO

MONCRIEF sildymą ir oro vėsinimą

THE HENRY JOURNAL CO. MIDLAND O

ATIDARYK '59 Society SAVO

KALĖDŲ TAUPMENŲ KLUBO SĄSKAITĄ DABAR!

Pasirink suma, kurios tau reikia atsimintiems Kalėdoms	Tavo įmokėjimai kiekvieną savaitę bus:
\$25.00	\$1.00
50.00	2.00
100.00	4.00
250.00	10.00

GRAMERCY DEPT. D. 118 East 28th St. New York, N. Y.

Society FOR SAVINGS

Member Federal Deposit Insurance Corporation